

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A
REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PODPŮRNÉ OPERATIVNĚ PÁTRACÍ
PROSTŘEDKY A JEJICH POUŽITÍ V POLICEJNÍ
PRAXI**

Autor práce: Matěj Havel, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Matěj Havel DiS.
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce:

Podpůrné operativně pátrací prostředky a jejich použití v policejní praxi

Název bakalářské práce v anglickém jazyce:

The supportive operational means of search and their use in police practice

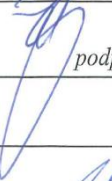
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

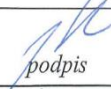

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): listopad 2022

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je primárně formou teoretického vhledu komparace prostředků operativně pátrací činnosti. Vedlejší cíl je formou kvantitativního výzkumného šetření empiricky detekovat četnost použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Student: Matěj Havel DiS.	25.11.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	10.12.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.12.22 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	13.12.2022 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9.1. 2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi, PhD. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

HAVEL, M. *Podpůrné operativně pátrací prostředky a jejich použití v policejní praxi. Bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 89 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Klíčová slova: policie, operativně pátrací prostředky, podpůrné operativně pátrací prostředky, informátor, krycí prostředek, zvláštní finanční prostředky.

Obsahová část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) má ambici primárně, formou rámcového teoretického vhledu, demonstrovat možnosti „*de lege lata*“ užití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků ze strany místně a věcně příslušného policejního orgánu v rámci aplikační policejní praxe a zároveň komparovat prostředky operativně pátrací činnosti.

Empirická část „*práce*“ dále za pomoci kasuistik a empiricky orientovaného výzkumného šetření, tj. polostrukturovaných rozhovorů detekuje četnost a specialitu použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

ABSTRACT

HAVEL, M. *Supportive Operational Means of Search and Their Use in Police practice: Bachelor Thesis*. České Budějovice. The College of European and Regional Studie, 2023. 89 pp. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

Key words: police, supportive operational means of search, operational means of search, contact, cover things, special financial money.

The content part of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as "thesis") is intended primarily, in the form of a framework of theoretical insight, to demonstrate the possibilities of "de lege lata" for the use of individual types of supporting operational means of search by a locally and substantively competent police authority within the application of police practice, while at the same time compensating the means of operational search.

The empirical part of the "work" furthermore, with the help of casestudies and empirically oriented research investigation, i.e. semi-structured interviews, detects the frequency and speciality of the use of individual types of supporting operationally searchable means in police practice with a focus on drug issues.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	11
2 Historická retrospektiva vývoje prostředků operativně pátrací činnosti.....	12
2.1 Druhy operativně pátracích prostředků v prvotní verzi.....	14
2.2 Důvody převodu operativně pátracích prostředků do trestního řádu	15
3 Definice a charakteristika operativně pátrací činnosti a prostředků operativně pátrací činnosti	17
3.1 Operativně pátrací činnost.....	17
3.2 Podpůrné operativně pátrací prostředky.....	20
3.2.1 Informátor	20
3.2.2 Krycí prostředek	21
3.2.3 Zabezpečovací technika.....	22
3.2.4 Zvláštní finanční prostředky.....	22
3.3 Operativně pátrací prostředky	24
3.3.1 Předstíraný převod.....	26
3.3.2 Sledování osob a věcí	27
3.3.3 Použití agenta	27
4 Specifika a podmínky použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků	29
4.1 Informátor.....	29
4.2 Krycí prostředek	33
4.3 Zabezpečovací technika.....	35
4.4 Zvláštní finanční prostředky.....	38
5 Kazuistika použití podpůrných operativně pátracích prostředků v praxi se zaměřením na drogovou problematiku.....	41

5.1	Informátor.....	41
5.2	Krycí prostředek	43
5.3	Zabezpečovací technika.....	43
5.4	Zvláštní finanční prostředky.....	45
6	Zhodnocení četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků v aplikační policejní praxi.....	47
7	Vyhodnocení empirické části a detekce četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků	50
	Závěr.....	53
	Seznam použitých zdrojů	55
	Seznam zkratk	58
	Seznam příloh	59
	Příloha I. Scénář polostrukturovaného rozhovoru.....	60
	Příloha II. Informovaný souhlas účastníků výzkumu	62
	Příloha III. Rozhovor č. 1 ze dne 2. 3. 2023.....	63
	Příloha IV. Rozhovor č. 2 ze dne 2. 3. 2023	66
	Příloha V. Rozhovor č. 1 ze dne 3. 3. 2023	69
	Příloha VI. Rozhovor č. 2 ze dne 3. 3. 2023.....	72
	Příloha VII. Rozhovor č. 1 ze dne 10. 3. 2023	75
	Příloha VIII. Rozhovor č. 2 ze dne 10. 3. 2023.....	78
	Příloha IX. Rozhovor č. 1 ze dne 16.3.2023	81
	Příloha X. Rozhovor č. 2 ze dne 16.3.2023.....	84
	Příloha XI. Rozhovor č. 3 ze dne 16.3.2023	87

Úvod

Volba tématu „práce“ byla determinována praxeologickými zkušenostmi jejího zpracovatele, který se aktuálně nachází ve služebním poměru, zařazen na Krajském ředitelství policie s věcnou a funkční příslušností Územního odboru, Oddělení obecné kriminality, kde hlavní náplní jeho služební činnosti je odhalování trestných činů a jejich pachatelů. Z důvodu specifčnosti rozebírané problematiky zpracovatel „práce“ neuvedl bližší konkretizaci týkající se jeho služebního zařazení a problematiky, kterou se v současné době zaobírá v rámci aktuálního výkonu jeho služební činnosti.

V současné době jsou policejním orgánem prostředky operativně pátrací činnosti využívány ve značné míře, což potvrzují i další kapitoly této „práce“. Hlavním cílem použití těchto prostředků je odhalování trestných činů a jejich pachatelů. Četnost jejich užití narůstá, neboť jednotlivé metody pachatelů páchající trestnou činností jsou obezřetnější, kultivovanější a častokrát se jedná o organizovanou trestnou činnost, přičemž se na trestném činu podílí více osob. Dopadení jednotlivých pachatelů trestných činů je proto pro policejní orgán čím dál složitější a náročnější, zejména v oblasti dokazování.

Právě k odhalování trestných činů a jejich pachatelů, k operativně pátrací činnosti, ale i ke každodenním činnostem, které vyplývají ze zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „**zákon o Policii ČR**“), smí oprávnění policisté používat podpůrné operativně pátrací prostředky (dále jen „**POPP**“) a operativně pátrací prostředky (dále jen „**OPP**“), které jsou stanoveny zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád (dále jen „**trestní řád**“). V „práci“ je kladen důraz na komparaci jednotlivých prostředků operativně pátrací činnosti a možnostech jejich použití v policejní praxi. „**OPP**“ stanovené „*trestním řádem*“ jsou předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta.¹ „**OPP**“ stanovené „*trestním řádem*“ a zvolené téma „**POPP**“ se v aplikační praxi často používají společně, kombinovaně a v mnoha případech na sebe jejich použití navazuje.

¹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 846.

„*POPP*“ jsou zakotveny v „*zákoně o Policii ČR*“ a jsou to prostředky operativně pátrací činnosti využívané zejména před zahájením trestního řízení. Jedná se o specifická oprávnění policisty a jejich použití upravují zejména interní akty řízení.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem „práce“ je primárně formou teoretického vhledu komparovat prostředky operativně pátrací činnosti. Na základě získaných informací za využití empirického výzkumného šetření a studiem příslušných materiálů je řešena charakteristika a definice jednotlivých druhů prostředků operativně pátrací činnosti. Zároveň je poukazováno na zvláštnosti použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi.

Vedlejším cílem je formou empirického výzkumného šetření detekovat četnost použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Pro splnění cíle „práce“ budou použity důkladné rešerše dostupné literatury a odborných pramenů, včetně analyticko-syntetizující reflexe účinných právních předpisů, vztahující se ke zkoumané tematické oblasti.

K souhrnnému zpracování této „práce“ bude využita metoda komparace, která porovná současné právní ustanovení „OPP“ stanovených „trestním řádem“, ve znění pozdějších předpisů a „POPP“ stanovených „zákonem o Policii ČR“, ve znění pozdějších předpisů.

2 Historická retrospektiva vývoje prostředků operativně pátrací činnosti

Počátky operativně pátrací činnosti na našem území můžeme datovat už od druhé poloviny 18. století, kdy tehdejší panovníci provedli významné změny ve státní správě podle vzorů francouzské policejní a justiční správy.² Od této doby do současnosti se prostředky operativně pátrací činnosti vyvíjely a zákonodárci je přizpůsobovali nejen jednotlivým metodám páchání trestné činnosti, ale také zejména k politické situaci na našem území.

„Počátky kodifikace metod a prostředků operativně pátrací činnosti formou zákonných norem tak nacházíme v 90. letech 20. století,“³ kdy operativně pátrací činnost byla, do této doby, v kompetenci toho času Státní bezpečnosti, která směla užívat prostředky, které zasahovaly do základních lidských práv a svobod občanů pouze podzákonými normami. Tento fakt oponoval demokratickému zřízení nového státu a zejména Ústavě a Listině základních práv a svobod.

Po roce 1989 na našem území vzhledem k politické situaci docházelo k vzestupu páchání nejzávažnější kriminality, která byla charakteristická tím, že byla páchána sofistikovaně a organizovaně za pomoci novodobých prostředků. Byla nutnost, aby i policejní orgán dostal legálních způsobů, jak odhalovat a potlačovat tuto závažnou trestnou činnost. *„Organizovaný zločin lze chápat, jako typ mnohostranné, systematicky a dlouhodobě páchané trestné činnosti, které se dopouští zločinecká skupina. Vyznačuje se vysokou organizovaností, dělbou úloh a specializací jednotlivých členů nebo skupin organizovaného zločinu. Orientuje se zpravidla na vysoký zisk a získání vlivu v mocenských strukturách jak politických, tak i ekonomických.“⁴ Zároveň byl kladen důraz na zachování lidských práv, která byla často porušována represivními složkami bývalého režimu.*

² DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M. *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. s. 7–8.

³ DVOŘÁK, V., KLOUBEK, M. *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011. s. 8.

⁴ CHMELÍK, J. a kol. *Zločin bez hranic. Vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu*. Praha: Linde 2004, s. 56.

Na nutnost zavedení prostředků operativně pátrací činnosti odkazuje i důvodová zpráva v recentně zrušeném zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, dle které je nutností, aby oprávnění týkající se právě prostředků operativně pátrací činnosti a operativní techniky vycházelo ze zákonných norem. Prvotní zmínka o prostředcích operativně pátrací činnosti byla uvedena a upravována již zmíněném zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, s účinností od 15. 7. 1991. Do této doby byla totiž tato problematika řešena pouze podzákonnými normami.⁵

Tehdejší prostředky operativně pátrací činnosti mohly použít služba kriminální policie a vyšetřování, služba ochrany ekonomických zájmů při odhalování úmyslných trestných činů a jejich pachatelů. Operativní technika mohla být také využita při odhalování zvláště závažných úmyslných trestných činů anebo úmyslných trestných činů, k jejichž stíhání zavazuje příslušná mezinárodní smlouva. Zákonem tedy byly stanoveny dvě kategorie prostředků, které bylo možné při odhalování trestného činu ze strany policejního orgánu použít.⁶

V souvislosti s vývojem společnosti a novými způsoby páchaní trestné činnosti pachatelů v jednotlivých kriminalistických problematikách se vyvíjely i metody odhalování jednotlivých druhů trestných činů ze strany policejního orgánu, a tedy i samotný vývoj prostředků operativně pátrací činnosti, jako nástroje k odhalování trestné činnosti.

V novodobé historii u prostředků operativně pátrací činnosti na našem území jsou vnímány dva důležité milníky.

Za první milník je významný již zmíněný rok 1991, neboť prostředky operativně pátrací činnosti byly poprvé zakotveny v zákoně jako právní norma. Jednalo se o aktuálně již recentně zrušený zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů. Do této doby měly tyto prostředky pouze podzákonný charakter a jednalo se o směrnice, instrukce a další interní akty řízení.⁷

⁵ ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Sbíрка zákonů, Česká republika, částka 51, s. 1185-1186, [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupný z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrygmwteoi>.

⁶ ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Sbíрка zákonů, Česká republika, částka 51, s. 1185, [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupný z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrygmwteoi>.

⁷ STRAUSS, J., VAVERA, F. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem II. (od r. 1939 po současnost)*. Praha: Police History, 2005. s. 249–250.

Druhým důležitým datem je rok 2002, kdy vešla v platnost novela „*trestního řádu*“ a zároveň zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a došlo k posílení role státního zastupitelství již v přípravném řízení, přičemž touto vzniklou novelou „*trestního řádu*“ mohl státní zástupce rozhodovat například o skončení přípravného řízení, a také o přerušení trestního stíhání.⁸ Zároveň došlo k rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti, kdy část byla uvedena v „*trestním řádu*“ a část v „*zákoně o Policii ČR*“.

2.1 Druhy operativně pátracích prostředků v prvotní verzi

Prostředky operativně pátrací činnosti byly prvotně v již neúčinném zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, zakotveny ve čtvrtém oddílu, třetí hlavy tohoto zákona v ustanovení § 34. Tento zákon vymezoval prostředky operativně pátrací činnosti jako sledování osob a věcí, využívání osob jednajících ve prospěch služby kriminální policie a vyšetřování nebo služby ekonomických zájmů, používání krycích dokladů, používání nástrahové a zabezpečovací techniky.⁹

V tomto zákoně však nebyly jednotlivé prostředky operativně pátrací činnosti blíže obsahově vymezeny. Jejich charakteristika, způsoby a možnosti použití byly vymezeny v interních aktech řízení.

Například v § 34 odst. 2 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, bylo uvedeno pouze, co nesmí být krycím dokladem, tedy průkaz poslance zákonodárského sboru, služební průkaz soudce, služební průkaz prokurátora, diplomatický pas.

Kromě výše uvedených prostředků zákon vymezoval i pojem operativní technika. Operativní technika byla definována v § 35 téhož zákona, rozuměly se jí zejména elektrotechnické, radiotechnické, fototechnické, optické, mechanické a jiné technické prostředky a zařízení anebo jejich soubory používané utajovaným způsobem při odposlechu a záznamu telekomunikačního nebo radiokomunikačního provozu nebo pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů v případě, že byly užívány způsobem, kterým bylo zasahováno do ústavních práv občana. Důležitým ustanovením

⁸ NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M. a kol. *Trestní kodexy. Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář)*. Praha: Eurounion, 2002. s. 996.

⁹ ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika, částka 51, s. 1185-1187*, [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://www.beckonline.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrygmwteoi>.

byl § 36a, ve kterém bylo stanoveno, kdo provádí kontrolu používání operativní techniky, což měla v kompetenci poslanecká sněmovna, respektive k tomu zřízený kontrolní orgán o pěti poslancích výboru Poslanecké sněmovny.¹⁰

2.2 Důvody převodu operativně pátracích prostředků do trestního řádu

Prostředky operativně pátrací činnosti doposud používané v souladu s ustanovením „*zákon o Policii ČR*“ znamenalo „pouze“ odhalování trestných činů a jejich pachatelů. V rámci trestního řízení jej však nešlo použít jako důkaz. S rozvojem forem páchaní nejzávažnější kriminality a neustále vyvíjejících se způsobů páchaní trestné činnosti vznikla nezbytná potřeba využití důkazů získaných v době, kdy ještě nebylo zahájeno trestního stíhání vůči konkrétní osobě.

Z výše uvedených důvodů vešla dnem 1. 1. 2002 v účinnost tzv. „velká novela „*trestního řádu*“, tedy zákon č. 265/2001 Sb., přičemž tato novela přinesla řadu změn včetně „*OPP*“.¹¹

Novelizací a zavedením „*OPP*“ do „*trestního řádu*“ vznikla možnost užití získaných informací důležitých pro trestní řízení v souladu s „*trestním řádem*“, i v dalších fázích trestního řízení jako důkazní prostředek potažmo samotný důkaz. Začleněním „*OPP*“ do „*trestního řádu*“ se zvýšila jejich důkazní hodnota, čímž se „výrazně zvýšila možnost využití výsledků (informací) zjištěných při jejich použití při stíhání pachatelů trestné činnosti“.¹²

Cílem novelizace „*trestního řádu*“ ve vztahu k „*OPP*“ byla zejména úzká návaznost a vzájemná provázanost odhalování trestných činů a fáze prověřování. Zejména možnost získané informace za využití „*OPP*“ následně použít jako důkaz

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Sbíрка zákonů, Česká republika, částka 51, s. 1185-1187, [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupný z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrygmwteoi>.

¹¹ ČESKO. *Důvodová zpráva k novele trestního řádu č. 265/2001 Sb.*, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, [online]. [cit. 2023-02-13]. In Sbíрка zákonů, Česká republika, částka 102, s. 6387-6389. Dostupný z <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2001-265/zneni-20170701.htm?sil=1>.

¹² HUNDÁK, Š. *Právní úprava operativně pátracích prostředků a podmínek jejich použití v trestním řízení a jejich použití „contra legem“*. Sborník – použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení. Policejní akademie ČR. Praha. 2004, s. 52.

v rámci trestního řízení, kdy začleněním těchto prostředků do „*trestního řádu*“ bylo toto umožněno.

Nutné je zmínit i skutečnost, že celková úprava „*OPP*“ v „*trestním řádu*“, počínaje podmínkami jejich použití, způsobu použití, ale také z hlediska důkazního významu, předčila nad jejich utajovaným charakterem. Dle některých se jednalo o tzv. projev „zpolicejňování“ „*trestního řádu*“, což byl trend, který se dal pozorovat i u ostatních evropských zemí.¹³

Globálně však lze konstatovat, že převedení „*OPP*“ do „*trestního řádu*“ bylo přínosné, zejména ve fázi „zprocesnění“ získaných informací důležitých pro trestní řízení, než bude zahájeno trestní stíhání vůči konkrétní osobě dle § 160 odst. 1 „*trestního řádu*“.¹⁴ Jinými slovy obstarání důkazů vůči pachateli trestného činu.

V případě samotných „*POPP*“ je také významná novelizace „*zákonu o Policii ČR*“ z roku 2008, kdy došlo ke změně právní úpravy oproti „*zákonu o Policii ČR*“ z roku 1991. Zásadní změna spočívala ve skutečnosti, že oprávněný policista smí užívat „*POPP*“ nejen při předcházení trestným činům a v souvislosti s trestním řízením, ale nově obecně i při získávání poznatků o trestné činnosti a také v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby.¹⁵

¹³ MUSIL, J. *Použití operativní techniky k důkazním účelům v trestním řízení (zahraniční srovnání)*. *Trestní právo*, 1999, č. 4, s. 23.

¹⁴ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 854-855.

¹⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 277.

3 Definice a charakteristika operativně pátrací činnosti a prostředků operativně pátrací činnosti

3.1 Operativně pátrací činnost

K pojmu operativně pátrací činnosti existují definice, které se od sebe mohou lišit v návaznosti na pramen, ve kterém jsou uvedeny. Operativní činnost lze definovat jako činnost oprávněného policejního útvaru vycházející z interních aktů a zvláštních právních předpisů, která spočívá v soustavném získávání, shromažďování, prověřování a rozpracování operativní informace, prováděné zpravidla utajovaným způsobem. Operativně pátrací činností se rozumí soubor specifických kriminalistických postupů a metod, používání „*OPP*“ a „*POPP*“.¹⁶

Cílem operativně pátrací činnosti je činnost čistě preventivního charakteru, tedy zabránit trestným činům, respektive pachatelům trestné činnosti zabránit v přípravě, dokonání či pokračování trestného činu. Operativně pátrací činnost lze také považovat za nástroj při pátrání po osobách a věcech nebo nástroj k odhalování trestné činnosti a jejích pachatelů. Operativně pátrací činnost je úzce spjata s oprávněním policisty v souvislosti se získáváním poznatků o trestné činnosti, neboť každý policista je povinen před zahájením úkonů v trestním řízení vyhledávat, odhalovat, dokumentovat a předcházet trestné činnosti.¹⁷

Definici operativně pátrací činnosti nám upravuje i Závazný pokyn policejního prezidenta o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin. Tento interní akt řízení definuje operativně pátrací činnost jako postup oprávněných policistů při získávání poznatků převážně utajovaným způsobem a při používání prostředků operativně pátrací činnosti.¹⁸

Operativně pátrací činnosti jsou specifická oprávnění, a proto je smí provádět pouze oprávněný policista, kterým se rozumí policista zařazený na útvarech speciálních

¹⁶ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, str. 173.

¹⁷ ŠTEINBACH M., ŠLESINGER R., ZIMMERMANN M., BÍLEK M., HLAVÁČOVÁ K., *Zákon o Policii České republiky, - Komentář*, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s. 2019, s. 176-177.

¹⁸ ČESKO. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 219/2020, o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin*, čl. 2, písm. d).

pracovišť Policie ČR s celostátní působností a policista zařazený na všech člancích Služby kriminální policie a vyšetřování.

Operativně pátrací činnost je prováděna oprávněnými policisty pomocí speciálních postupů. Za tyto postupy lze považovat: operativní pronikání, operativní získávání a prověrku operativních informací, osobní pátrání a operativní rozpracování.

Operativní informací rozumíme poznatek získaný oprávněným policistou, který prováděl operativně pátrací činnost, a tento získaný poznatek či informace může vést k odhalení připravovaných či dokonáných trestných činů a jejich pachatelů. Zjištěné informace jsou velice důležité i v rámci prevence trestné činnosti.¹⁹

Operativním pronikáním nazýváme převážně utajené pronikání oprávněného policisty do zájmového prostředí, popřípadě za využití „POPP“, kde se lze domnívat, že bude možné získat operativní informace.²⁰ Tedy pronikání mezi osoby pohybující se v zájmovém prostředí a možné pachatele trestné činnosti s cílem získat poznatky a informace vedoucí ke ztotožnění pachatele či další skutečnosti důležité pro trestní řízení.

Operativní získávání a prověrka operativních informací je činnost oprávněného policisty, která spočívá v získání a prověřování poznatků o připravovaném, probíhajícím či spáchaném trestném činu, kdy cílem je odhalení těchto trestných činů a jejich pachatelů, popřípadě předcházení trestné činnosti, tedy prevence. Pokud oprávněný policista zjistí skutečnosti nasvědčující, že byl spáchán trestný čin, je povinen zahájit úkony v trestním řízení a dále postupovat dle právních norem stanovených „*trestním řádem*“.²¹ V tomto stádiu trestního řízení policista zjišťuje skutkový stav věci, vyžaduje vysvětlení od fyzických a právnických osob, vyžaduje odborné vyjádření, provádí neodkladné a neopakovatelné úkony včetně ohledání místa činu a zadržení osoby.²²

¹⁹ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, str. 173-174.

²⁰ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, str. 174.

²¹ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, str. 174-175.

²² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání, Praha: Leges, 2016, s. 840-841.

Policejní orgán zjišťuje skutečnosti tak, aby bylo možné buď zahájit trestní stíhání vůči konkrétní osobě, nebo pokud k tomu jsou zákonné důvody věc odložit.²³

Za pojem osobní pátrání lze považovat každodenní činnost oprávněného policisty, která spočívá v systému úkonů a opatření, které se týkají předcházení trestné činnosti a pátrání po jejich pachatelích či po osobách a věcech souvisejících s trestnou činností. Osobní pátrání probíhá za využití informací získaných operativně pátrací činností, informací získaných z policejních systémů a zejména za využití místní a osobní znalosti.²⁴

Operativní rozpracování je utajený proces, ve kterém se využívají postupy operativně pátrací činnosti a „POPP“, které směřují k předcházení, odhalování a objasnění trestné činnosti a k vypátrání osob a věcí související s trestnou činností. Cílem je získání dostatečných informací a poznatků pro zahájení trestního řízení. O operativním rozpracování oprávněný policista dokumentuje kriminální spis, který musí být vždy označen příslušným stupněm utajení. Nejméně však ve stupni utajení „vyhrazené“.²⁵

Za účelem ochrany zabezpečení operativně pátrací činnosti a operativního rozpracování oprávněný policista smí využít operativní legendu, operativní kombinaci a aplikační program zvaný blokace.²⁶

Závěrem je nutné zmínit uvědomění, zda v dané věci již byly zahájeny úkony trestního řízení.²⁷ Pokud tomu tak je, postupuje policejní orgán dle právních norem stanovených „*trestním řádem*“. Policejní orgán má možnost v tomto stádiu trestního řízení použít nejen „POPP“, ale i „OPP“ stanovené „*trestním řádem*“. „OPP“ je však policejní orgán oprávněn použít až na základě povolení státního zástupce, popřípadě soudce. Pokud však ve věci nebyly zahájeny úkony trestního řízení, orgán policie postupuje v souladu s právními normami stanovenými „*zákonem o Policii ČR*“.

²³ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání, Praha: Leges, 2016, s. 851-852.

²⁴ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, ISBN: 978-80-906974-0-9, str. 175-176.

²⁵ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, ISBN: 978-80-906974-0-9, str. 176.

²⁶ ČESKO. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 219/2020, o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin*, čl. 4.

²⁷ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In Sbirka zákonů, Československá socialistická republika. 1961, částka 66, § 158 odst. 3, Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/1961-141/zneni-20230101.htm?sil=1>.

3.2 Podpůrné operativně pátrací prostředky

„*POPP*“ jsou přesně definovaná oprávnění využívaná policejními orgány, kterými jsou orgány Policie ČR, Celní správy a Vězeňské služby, zejména ve stádiu při předcházení trestné činnosti nebo před zahájením samotného trestního řízení, kde mají velký význam.²⁸

Oprávněný policista zařazený na Službě kriminální policie a vyšetřování v rámci plnění svých služebních úkolů je oprávněn používat „*POPP*“, kterými jsou informátor, krycí prostředky, zabezpečovací technika a zvláštní finanční prostředky.²⁹

3.2.1 Informátor

Informátorem se rozumí fyzická osoba, která stanoveným postupem poskytuje oprávněnému policistovi informace a služby, které jsou důležité pro činnost policie. Zejména se jedná o informace a služby získávané za účelem předcházení trestným činům, při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby.³⁰

V rámci této spolupráce je osoba informátora obeznámena, že informace sděluje právě policistovi a poskytuje je dobrovolně a z vlastní iniciativy. Spolupráce mezi oprávněným policistou a informátorem musí být prováděna takovým způsobem, aby nebyla vyzrazena jejich spolupráce. Za tímto účelem jsou schůzky mezi informátorem a oprávněným policistou prováděny převážně utajovaným způsobem. Zde se nabízí využití krycího prostředku, například bytu. Avšak nejčastěji schůzky mezi oprávněným policistou a informátorem probíhají na odlehlém místě či dokonce v jiném městě. Oprávněný policista poskytuje informátorovi za jeho činnost finanční či věcnou odměnu,³¹ což může být jeden z mnoha motivačních prvků spolupráce informátora s policií.

Za účelem poskytnutí protislужby, věcné a finanční odměny informátorovi, čerpá oprávněný policista zvláštní finanční prostředky, což je další typ „*POPP*“.

²⁸ HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 720.

²⁹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 272.

³⁰ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 140/2019, o využívání informátorů, čl. 1 písm. a).

³¹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 274.

3.2.2 Krycí prostředek

Krycím prostředkem se rozumí věci všeho druhu, včetně krycích dokladů, prostor a různé činnosti, jejichž smyslem je zastírat totožnost osoby, zabránit vyzaření činnosti osoby nebo zastírat obecně činnost policie. Za věc v tomto smyslu můžeme považovat cokoli, co slouží k výše popsaným účelům. Mohou to být dopravní prostředky, registrační značky vozidel a zejména různé druhy oblečení a doplňky garderoby. Prostorem pak mohou být bytové či nebytové prostory nebo provozovny předstírající provozování určité podnikatelské nebo obdobné činnosti.³²

Specifickým krycím prostředkem je krycím doklad. Rozumí se tím zákonná listina nebo jiný dokument, který vydává sama policie nebo ministerstvo se souhlasem ministra vnitra. Ministerstvo vnitra České republiky spravuje evidenci krycích dokladů. Krycí doklad je vydáván za účelem zastírání skutečné totožnosti osoby, za účelem zastírání činnosti osoby či zastírání činnosti policie, vyzaření krycího prostředku nebo zastírání zabezpečovací techniky.

Právní normy přesně nedefinují, co vše může být krycím dokladem, ale zákon definuje, co jím nesmí být. Krycím dokladem nesmí být například služební průkaz soudce a státního zástupce, poslance nebo senátora, člena vlády, guvernéra České národní banky, soudce Ústavního soudu nebo doklad osoby žijící a osoby zemřelé.

Dokonce, je-li to nezbytné a v souladu s právními normami, smí být policií či ministerstvem provedena změna, vložení nebo výmaz některých údajů v informačních systémech vedených podle jiných právních norem. Orgány veřejné správy na žádost policie či ministerstva vydají krycí doklad, kdy při evidenci krycího dokladu se chovají tyto orgány tak, aby nebyla vyzařena činnost policie nebo ministerstva.³³

³² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 309-310.

³³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 310-312.

3.2.3 Zabezpečovací technika

Zabezpečovací technikou jsou technické prostředky, různá zařízení, a i jejich soubory, které jsou využívány zejména za účelem předcházení trestné činnosti nebo k odstranění narušení veřejného pořádku a bezpečnosti.³⁴ Pojem zabezpečovací technika je obecného charakteru, protože používaná zabezpečovací technika se neustále vyvíjí a je závislá na vývoji elektronických a technických prostředků současné doby.

Pod těmito zařízeními si můžeme představit různé signalizační systémy a nástrahové systémy instalované za účelem dokumentování určité činnosti či sběru stop a operativních informací. Například v praxi jsou velmi často využívány fotopasti či jiná záznamová zařízení. Rozhodujícím kritériem výběru záznamových zařízení je finanční dostupnost a snadná manipulace při obsluze. Běžným prostředkem, které využívají při své činnosti firmy a fyzické osoby k ochraně svého majetku jsou systémy sloužící ke střežení objektů, tedy různé alarmy a zabezpečovací zařízení. Mohou velmi efektivně sloužit k zabezpečení policií střežených objektů a prostor.³⁵ Avšak tato zařízení musí být instalována a jejich informace využity pouze pro operativní činnost policie. V žádném případě se nesmí jednat o sledování osob a věcí, stanovené „*trestním řádem*“, ke kterému je vždy zapotřebí povolení státního zástupce, popřípadě soudce.

3.2.4 Zvláštní finanční prostředky

Zvláštními finančními prostředky se rozumí vyčleněné finanční prostředky, které slouží k úhradě vzniklých výdajů v souvislosti s použitím „*OPP*“ stanovených „*trestním řádem*“, ale také v souvislosti s použitím „*POPP*“ stanovených „*zákonem o Policii ČR*“.³⁶

Zvláštními finančními prostředky oprávněný policista hradí výdaje, které vznikly při jeho činnosti v souvislosti s plněním jeho služebních úkolů a použitím výše uvedených pátracích prostředků. Na tyto zvláštní finanční prostředky se nevztahují právní normy a předpisy, které upravují hospodaření s financemi státu, tzn., že nejsou součástí přiděleného ročního rozpočtu policie, ale jsou evidovány a vykazují se odděleně. Proto

³⁴ ŠTEINBACH M., ŠLESINGER R., ZIMMERMANN M., BÍLEK M., HLAVÁČOVÁ K., *Zákon o Policii České republiky, - Komentář*, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s. 2019, s. 188-189.

³⁵ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky. Komentář. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 312-313.

³⁶ ŠTEINBACH M., ŠLESINGER R., ZIMMERMANN M., BÍLEK M., HLAVÁČOVÁ K., *Zákon o Policii České republiky, - Komentář*, Praha, Wolters Kluwer ČR, a.s. 2019, s. 190.

obecně platí interní pravidlo, že oprávněný policista zachází se zvláštními finančními prostředky hospodárně a smí je užít jen v souladu s účelem, pro který mu byly poskytnuty.³⁷

³⁷ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 313-314.

3.3 Operativně pátrací prostředky

„*OPP*“ se rozumí soubor opatření uskutečňovaný podle právních norem „*trestního řádu*“, jakožto i v souladu s dalšími právními předpisy, kdy jejich cílem je předcházení odhalování a objasňování trestné činnosti, pátrání po skrývajících se pachatelích, nezvěstných a hledaných osobách a také po věcných důkazech.³⁸

„*OPP*“ jsou prostředky policejního orgánu, které slouží k získávání důležitých poznatků o trestné činnosti a jejich pachatelích, prováděné převážně skrytým způsobem. Přičemž při používání „*OPP*“ nesmí být sledován jiný zájem než získání důležitých skutečností pro dané trestní řízení.³⁹

„*OPP*“ stanovené „*trestním řádem*“ smí být policejním orgánem použity až po zahájení úkonů trestního řízení v souladu s § 158 odst. 3 „*trestního řádu*“, a to současně za splnění podmínek uvedených v § 158b odst. 1 téhož zákona a zejména také na základě předchozího povolení státního zástupce, popřípadě soudce. Zpravidla bývají „*OPP*“ využity v přípravném řízení ve fázi postupu před zahájením trestního stíhání, ale také v průběhu vyšetřování. „*OPP*“ mají specifické postavení mezi důkazními prostředky, neboť v § 158b odst. 3 „*trestního řádu*“ je uvedeno, že zvukové, obrazové a jiné záznamy získané při použití „*OPP*“ způsobem odpovídajícím ustanovením „*trestního řádu*“ lze použít jako důkaz v rámci trestního řízení.⁴⁰

Konkrétní policejní orgány, které smí v rámci své činnosti užívat „*OPP*“, určuje policejní prezident, za předpokladu níže uvedených podmínek.

Mezi základní podmínky použití „*OPP*“ patří skutečnost, že se musí jednat o řízení o úmyslném trestném činu. Účel používání „*OPP*“ nesmí sledovat jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení a zároveň, kdy nelze sledovaného účelu dosáhnout jiným způsobem než za použití „*OPP*“, jak je uvedeno v § 158b „*trestního řádu*“. ⁴¹

³⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. Sv. II. s. 1229.

³⁹ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. s. 338.

⁴⁰ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2. vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 338-339.

⁴¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 1983-1984.

Zároveň však práva a svobodu osob lze omezit jen v míře nezbytně nutné, přičemž nezbytně nutnou míru je nutno vykládat nejen z hlediska intenzity zásahu, ale i délce trvání úkonu použití „*OPP*“.⁴²

V případě použití „*OPP*“ ze strany policejního orgánu se obecně jedná vždy o velký zásah do práv a soukromí osob, kdy každý z občanů má dle článku 10 Listiny základních práv a svobod mimo jiné i právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.⁴³ Z tohoto důvodu se klade ze strany státního zastupitelství, potažmo soudu, velký důraz při odůvodňování a schvalování použití jednotlivých druhů „*OPP*“ v konkrétních případech.

„*Trestní řád*“ mezi „*OPP*“ řadí taxativně předstíraný převod podle § 158c, sledování osob a věcí podle § 158d a použití agenta v souladu s § 158e. V „*trestním řádu*“ jsou však obsaženy prostředky mající obdobný charakter jako „*OPP*“, jejichž cílem je získání důkazů pro účely trestního řízení a usvědčení pachatele trestné činnosti. V tomto případě hovoříme zejména o § 88 a § 88a „*trestního řádu*“, odposlech a záznam telekomunikačního provozu.

Oproti právní úpravě „*OPP*“ „*trestního řádu*“ v České republice, jsou „*OPP*“ na Slovensku obsaženy v zákoně č. 301/2005 Z.z., trestný poriadok, kdy v § 10 odst. 21 tohoto zákona je stanoveno, co se rozumí „*OPP*“, přičemž se jedná o kontrolovanou dodávku, záměnu obsahu zásilky, agent, předstíraný převod a sledování osob a věcí. Opětovně se jedná o prostředky sloužící k zabezpečení informací důležitých pro trestní řízení, mezi které kromě výše uvedených lze zařadit i odposlech a záznam telekomunikačního provozu, který je stanoven v § 115 z. č. 301/2005 Z.z., trestný poriadok.⁴⁴

⁴² MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3 přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck. 2007, s. 582.

⁴³ HUSSEINI, F., BARTOŇ, M., KOKEŠ, M., KOPA, M. a kol. *Listina základních práv a svobod*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 326.

⁴⁴ IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J. *Trestné právo procesné I.*, 2. vydání, Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, s. 438–453.

3.3.1 Předstíraný převod

Předstíraný převod je definován v § 158c „*trestního řádu*“ a rozumí se jím předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu převodu předmětu plnění včetně převodu věci, k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení, jejíž držení je nepřipustné, pocházející z trestního činu, nebo určené k jeho spáchání.⁴⁵

Předstíraný převod lze uskutečnit jen na základě písemného povolení státního zástupce. V případě, pokud věc nesnese odkladu, lze předstíraný převod provést i bez výše zmíněného písemného povolení, ale policejní orgán je povinen bezodkladně dodatečně požádat státního zástupce. Pokud však státní zástupce povolení nečiní dodatečně, je policejní orgán provádění předstíraného převodu ukončit, zjištěné skutečnosti a informace získané v souvislosti s předstíraným převodem nijak nepoužít v rámci trestního řízení.

V rámci předstíraného převodu v souladu s právními normami „*trestního řádu*“ je třeba, aby se týkal věcí, k jejichž držení je třeba zvláštního povolení, jejichž držení je nepřipustné, které pochází z trestné činnosti nebo které jsou určeny ke spáchání trestného činu.⁴⁶ Přičemž postačí, aby byla splněna alespoň jedna z uvedených podmínek.

V případě uskutečnění předstíraného převodu je policejní orgán, respektive oprávněný policista povinen sepsat záznam o předstíraném převodu, který následně do 48 hodin doručí státnímu zástupci. Sepsaný a doručený záznam o předstíraném převodu má dvě funkce, nejenže informuje státního zástupce o provedeném úkonu, ale je i zároveň dokladem svědčícím o provedení převodu, kde je popsán samotný průběh skutkového děje a identifikace osob dotčených úkonem.⁴⁷

⁴⁵ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 847.

⁴⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. Sv. II. s. 1237.

⁴⁷ RŮŽIČKA, M. *Operativně pátrací prostředky z pohledu státního zastupitelství*. In Sborník – použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení. Policejní akademie ČR. Praha. 2004. s. 15-16.

3.3.2 Sledování osob a věcí

Sledování osob je definováno v § 158d odst. 1 „*trestního řádu*“ a rozumí se jím získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky.

Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy a není při něm zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, soukromí či listovního tajemství, lze provádět jen na základě písemného povolení státního zástupce. V případě neodkladných úkonů lze provést tento druh sledování i bez předchozího povolení státního zástupce, ale policejní orgán musí dodatečně požádat státního zástupce a do 48 hodin musí být povolení ke sledování vydáno. V opačném případě nesmí být informace zjištěné sledováním v trestním řízení nijak použity a musí být zničeny.⁴⁸

V případě, že sledováním technickými či jinými prostředky je zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, soukromí nebo listovního tajemství, lze ho uskutečnit jen na základě předchozího písemného povolení soudce. Jedná se o sledování, které je prováděno za pomoci mikrofonů, nahrávacích telefonických zařízení umístěných v obydlí (prostorové odposlechy), skrz která se dá zjišťovat obsah samotné komunikace, korespondence a jiných písemných a zvukových záznamů.⁴⁹

Bez písemného povolení ke sledování osob a věcí vydané státním zástupcem, potažmo soudcem, lze úkon provádět, pouze pokud s tím výslovně souhlasí osoba, do jejíž práv a svobod má být sledováním zasahováno. V tomto případě je nezbytná součinnost sledované osoby, a jakmile osoba vezme souhlas zpět, provádění sledování se okamžitě zastaví.⁵⁰

3.3.3 Použití agenta

Posledním operativním prostředkem stanoveným „*trestním řádem*“ je použití agenta, který je stanoven v § 158e. Rozumí se jím příslušník Policie ČR, popřípadě příslušník zahraničního bezpečnostních sboru, který plní úkoly jemu uložené řídicím policistou v souvislosti s trestním řízením vedeným pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí nejméně 8 let, trestný čin spáchaný ve prospěch

⁴⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 2005-2006.

⁴⁹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 2006.

⁵⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 2009

organizované skupiny nebo trestný čin, k jehož stíhání zavazuje příslušná mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána. Činnost agenta je však prováděna se zastíráním skutečného účelu jeho činnosti, jeho totožnosti, a hlavně příslušnosti k policii.⁵¹

K účelu použití agenta je příslušníkovi policie vytvořena legenda o jeho osobní existenci i samotné osobní údaje, které jsou podle zvláštních právních předpisů uvedeny v příslušných informačních systémech. V podstatě se dá říct, že je administrativně vytvořena nová identita, nový člověk.

Použití agenta se povoluje na návrh státního zástupce vrchního státního zastupitelství soudce vrchního soudu, v jehož obvodu je státní zástupce činný. V případě schválení použití agenta již dále nemusí být povolován předstíraný převod či sledování osob a věcí.⁵²

⁵¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 2012

⁵² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 848 – 849.

4 Specifika a podmínky použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků

Tato kapitola „práce“ je věnována použití jednotlivých druhů „POPP“, které jsou stanoveny „zákonem o Policii ČR“. Další podrobná právní úprava je obsažena v jednotlivých interních aktech řízení. Podklady pro sepsání této kapitoly vycházejí z interních aktů řízení, kde je vždy podrobně upraveno právní vymezení jednotlivých druhů „POPP“, které jsou primárně upraveny závaznými pokyny policejního prezidenta, nařízeními ministra vnitra či pokyny jednotlivých ředitelů nebo vedoucích pracovníků v rámci systemizace Služby kriminální policie a vyšetřování jednotlivých krajských ředitelství.

4.1 Informátor

Práce s informátory, jejich vyhledávání, získávání a samotná práce s nimi se považuje za základní prvek operativně pátrací činnosti.⁵³ Pro využívání informátora oprávněným policistou je však nutné splnit mnoho podmínek stanovených danou právní úpravou, se kterou je spojeno mnoho specifík a zvláštností. Na začátek je nutné si uvědomit, že informátor je osoba, která se již v zájmovém prostředí pohybuje ze své vlastní vůle, na rozdíl od oprávněného policisty. V mnoha případech má informátor i konkrétní povědomí či zkušenosti s páčáním trestné činnosti. Z tohoto důvodu by měl policista k osobě informátora přistupovat vždy s obezřetností. Může nastat varianta, že motivačním prvkem a zároveň cílem osoby informátora je snaha o proniknutí či seznámení se s postupy policie nebo pocit zavděčení se policistům.

Proto je nutností ze strany oprávněných policistů provést pečlivý výběr a prověření osoby informátora. Následně je zapotřebí po celou dobu jeho spolupráce k němu i nadále takto přistupovat. Osoba informátora je pro oprávněného policistu vždy pouze pracovní prostředek. V žádném případě k jeho osobě nelze ani náznakem rozvíjet jakýkoliv bližší vztah. Z důvodu nevyzrazení spolupráce mezi oprávněným policistou a informátorem vede oprávněný policista utajovaný svazek informátora. V tomto případě se jedná o utajovanou informaci ve stupni utajení „vyhrazené“, kdy vyzrazení

⁵³ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 308.

neoprávněné osobě nebo zneužití informací může být nevýhodné pro zájmy České republiky.⁵⁴

Při první schůzce zjišťuje oprávněný policista od navrhované osoby (potenciálního informátora) jakými informacemi a službami by byl pro policii přínosný. Jaký okruh informací může policii poskytovat a také na jakém druhu motivace bude spolupráce s policií založena. Jednou z hlavních zásad použití informátora oprávněným policistou je skutečnost, že informátor poskytuje informace a služby policii dobrovolně a vědomě. Za osobu informátora se považuje fyzická osoba, která soustavně nebo opakovaně poskytuje policii (oprávněnému policistovi) důvěryhodné informace a služby. Předpokládaná či skutečná doba jejich spolupráce je zpravidla delší než 3 měsíce.⁵⁵ Další ze základních podmínek je, že oprávněný policista navrhuje využívání osoby jako informátora s přihlédnutím k aktuální bezpečnostní situaci a ke vhodnosti a schopnostem navrhované osoby poskytovat informace nebo služby policii v rámci věcné, funkční a místní příslušnosti oprávněného útvaru.⁵⁶ Veškeré informace a skutečnosti získané využitím informátora se vedou v utajovaném svazku, který se dělí na dvě části. V první části se vedou veškeré utajované dokumenty a ve druhé části svazku se vedou dokumenty, které nepodléhají stupni utajení.⁵⁷

Pokud chce oprávněný policista začít využívat informátora, musí nejprve provést tzv. skrytou blokaci osoby, potažmo budoucího informátora. Následně je povinen oprávněný policista sepsat návrh na využití informátora v písemné podobě a utajovaným způsobem. Tedy již v utajovaném spise „vyhrazené“.⁵⁸ V návrhu na využívání informátora se uvedou základní údaje o navrhované osobě, tedy osobní nacionále osoby, krycí jméno informátora, způsob kontaktování s oprávněným policistou a krycí jméno oprávněného policisty. Dále se vypisují skutečnosti odůvodňující využívání informátora, jeho schopnosti či místo a okruh trestné činnosti, o které může poskytovat informace. Nezbytnou položkou svazku informátora je požadavek na vložení skryté blokace, hlášení o vložení skryté blokace a informace získané k navrhované osobě pomocí všech

⁵⁴ ČESKO. Zákon č. 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2005, částka 143, s. 7528. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2005-412/zneni-20220201.htm?sil=1>.

⁵⁵ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 2.

⁵⁶ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 4 odst. 1.

⁵⁷ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 11.

⁵⁸ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 3.

informačních systémů zpřístupněných oprávněnému policistovi.⁵⁹ Návrh na využívání informátora musí být doporučen přímým nadřízeným oprávněného policisty a následně jej musí schválit vedoucí policista, v tomto případě vedoucí územního odboru či jeho zástupce. Teprve až poté je policista oprávněn využívat informátora jakožto POPP. Využívání informátora je zahájeno dnem schválení návrhu na využívání informátora. Hrozí-li však nebezpečí z prodlení, je řídicí policista oprávněn se souhlasem svého nadřízeného použít informátora i bez dodržení stanoveného postupu a nezbytné úkony provede, až to okolnosti dovolí.⁶⁰

V průběhu využívání informátora jej oprávněný policista používá jen pro účel, kterým se stala osoba informátorem a schází se s ním dle potřeb policie. O každé schůzce s informátorem je oprávněný policista povinen informovat svého nadřízeného, a to zejména z bezpečnostních důvodů. Podle okolností a potřeby musí přijímat preventivní opatření jako je například vytipování a prověrka místa schůzky, tyto úkony se provádí za účelem zabezpečení ochrany operativní činnosti a utajení činnosti informátora. Po skončení schůzky, při které byly oprávněnému policistovi poskytnuty služby nebo informace, je řídicí policista povinen sepsat úřední záznam o schůzce s informátorem. V záznamu o schůzce či jiném kontaktu s informátorem je oprávněný policista povinen uvést zejména krycí jméno informátora, spisovou značku svazku informátora, údaje ke své osobě, tedy údaje k řídicímu policistovi, datum a čas schůzky či jiný způsob kontaktu mezi ním a informátorem. Dále se v záznamu uvádí i další informace, zejména kdo byl schůzce dále přítomen a obsah poskytnutých informací či služeb, popř. jaké jsou uloženy úkoly informátorovi nebo zda byly hrazeny výdaje ze zvláštních finančních prostředků.⁶¹

Vzhledem ke skutečnosti, že hlavním cílem je, aby oprávněnému policistovi informátor poskytoval informace ze zájmového prostředí dlouhodobě, není osoba informátora používána v rámci trestního řízení jako důkazní prostředek. Zejména z toho důvodu, že je osoba informátora následně dekonspirována. Mohou však nastat okolnosti, kdy je to nezbytné a informátor vystupuje i jako svědek v trestním řízení.

⁵⁹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, *o využívání informátorů*, čl. 4 odst. 2.

⁶⁰ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, *o využívání informátorů*, čl. 4.

⁶¹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, *o využívání informátorů*, čl. 5.

Pokud však informátor v postavení svědka v rámci trestního řízení vystupuje, může být využito institutu utajení totožnosti a podoby svědka dle § 55 odst. 2 „*trestního řádu*“.⁶²

Před uplynutím 12 měsíců je řídicí policista povinen vyhotovit vyhodnocení o využívání informátora a sepsat požadavek na provedení nové skryté blokáce osoby informátora. V předmětném vyhodnocení oprávněný policista odůvodňuje užívání osoby informátora v dalším období. Oprávněný policista shrnuje výsledky využívání informátora za dané období. Ve vyhodnocení oprávněný policista uvádí skutečnosti, které slouží k posouzení vhodnosti, schopností a spolehlivosti informátora.⁶³

Spolehlivost využívání informátora se posuzuje podle čtyř stupňů. První stupeň je informátor spolehlivý, tedy situace, kdy jsou všechny informace od něho pravdivé a spolehlivé, a spolehlivě plní úkoly a pokyny od oprávněného policisty. Dalším stupněm je obvykle spolehlivý, což znamená, že informátor poskytuje obvykle spolehlivé a důvěryhodné informace, ale neplní úkoly a pokyny oprávněného policisty. Částečně spolehlivý informátor znamená, že jen některé informace jsou důvěryhodné a přesné a nemá možnost plnit úkoly a pokyny. Nespolehlivý informátor je hodnocen tehdy, jestliže informace jsou zkreslené a nepravdivé a neplní uložené úkoly a pokyny.⁶⁴

V případě, že informátor neposkytuje oprávněnému policistovi důvěryhodné informace po dobu delší než 6 měsíců či odmítá poskytovat informace nebo služby a byl oprávněným policistou označen za nespolehlivého, sepíše oprávněný (řídicí) policista návrh na ukončení používání informátora přímému nadřízenému, a tento vedoucímu policistovi, který činnost informátora ukončí. Stejně se činnosti informátora ukončí, pokud jej nelze předat k využívání jinému oprávněnému útvaru či osoba informátora zemřela.⁶⁵ Vedoucí pracovník také činnost informátora ukončí, pokud se jedná o tzv. rizikového informátora. Rozumí se tím osoba informátora, která závažným způsobem porušuje pokyny oprávněného policisty, opakovaně uvádí nepravdivé a zkreslené informace, vyzradí spolupráci s policií, spáchá zvláště závažný zločin

⁶² VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 308-309.

⁶³ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 6 odst. 1.

⁶⁴ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 6 odst. 2.

⁶⁵ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 8 odst. 1.

či se dopouští jiného jednání, kterým vzniká nepřiměřené riziko policii, oprávněnému policistovi, samotnému informátorovi či jiné osobě.⁶⁶

Při používání informátora jako „*POPP*“ prostředku se nesmí oprávněný policista dostat do pozice návodce, organizátora či pomocníka trestného činu.

4.2 Krycí prostředek

Využívat krycí prostředek jakožto „*POPP*“ je způsobilý pouze oprávněný policista, který je zařazen na útvaru nebo organizačním článku Služby kriminální policie a vyšetřování nebo Útvaru rychlého nasazení.⁶⁷ Za používání a získání krycího prostředku odpovídá oprávněný policista. I v případě krycího prostředku a jeho použití se jedná o utajovanou informaci, která musí být evidována v tzv. „vyhrazeném“ spisu, tedy ve spisu s příslušným stupněm utajení.

Jak je již z jednotlivých kapitol patrné, krycím prostředkem se rozumí nejen institut, který pojímá jak konspirativní prostředky, tedy jakékoli věci, které slouží k zastření totožnosti osoby, zabraňují vyzrazení skutečné činnosti osoby či příslušnosti policii, tak i samotné krycí doklady. Zajímavostí je, že krycím prostředkem mohou být i omamné a psychotropní látky, avšak tyto věci musí používat oprávnění policisté za splnění dalších podmínek pro výkon své činnosti.⁶⁸

Při použití krycího prostředku je oprávněný policista nejprve povinen podat návrh na použití krycího prostředku, ve kterém je třeba uvést krycí název akce, druh krycího prostředku a jeho specifikaci. Dalšími důležitými náležitostmi návrhu jsou podmínky, cíl a způsob použití krycího prostředku, popřípadě způsob jeho získání. V tomto případě je velmi důležitá operativní legenda připravená k ochraně cíle použitého krycího prostředku před jeho vyzrazením. Oprávněný policista v návrhu také uvádí jména dalších policistů, kteří budou oprávněni předmětný krycí prostředek užívat.⁶⁹ Návrh na schválení krycího prostředku schvaluje po doporučení přímého nadřízeného oprávněného policisty vedoucí policista. V tomto případě je to policista, který je oprávněn schválit výdaje

⁶⁶ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 140/2019, o využívání informátorů, čl. 1 písm. k).

⁶⁷ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, o krycích prostředcích, čl. 1 písm. g).

⁶⁸ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 309-310.

⁶⁹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, o krycích prostředcích, čl. 2 odst. 2.

ze zvláštních finančních prostředků spojené se získáním krycího prostředku a použitím krycího prostředku.⁷⁰

Oprávněný policista při využívání krycího prostředku je mimo jiné povinen zajistit, aby byl krycí prostředek užíván pouze v souladu se stanoveným účelem. Zejména, aby se s ním zacházelo řádně a hospodárně. Musí jej dále chránit před ztrátou, odcizením a hradit vzniklé výdaje v souvislosti s používáním krycího prostředku. Pokud pro užívání krycího prostředku bylo třeba operativní legendy, je oprávněný policista povinen dbát na aktuálnost této legendy. Je-li možnost, respektive je předpoklad, že by v souvislosti s užíváním krycího prostředku mohlo dojít k nahodilé události, bez zbytečného odkladu oprávněný policista zajistí uzavření předmětné pojistné smlouvy.⁷¹

V rámci vyhodnocení používání a stavu utajení krycího prostředku je oprávněný policista povinen každých 12 měsíců sepsat úřední záznam o jeho vyhodnocení. V předmětném vyhodnocení oprávněný policista uvede kromě krycího názvu a druhu krycího prostředku také údaje o výsledcích jeho používání za dané období. Na základě předmětného vyhodnocení schvaluje další užívání krycího prostředku vedoucí policista, po předchozím doporučení přímého nadřízeného oprávněného policisty.⁷²

V případě žádosti na prodloužení užívání krycího prostředku je schvalovací postup totožný jako při prvotním návrhu na jeho užívání.

Oprávněný policista zakládá a vede svazek v souvislosti s užíváním krycího prostředku. Dle potřeby je pak možnost založit a vést tento svazek v souvislosti s užíváním krycí věci či vykonáním nebo využíváním krycí činnosti. Svazek krycího prostředku se zakládá a vede vždy, jsou-li v souvislosti s krycím prostředkem hrazeny pravidelné platby. Může se jednat například o pravidelné měsíční platby za pronájem prostorů, které je nutno prokazovat platebními doklady. Svazek krycího prostředku musí obsahovat veškeré dokumenty vztahující se k danému krycímu prostředku, včetně návrhu na použití krycího prostředku, listů kontrol, seznamu zařízení krycího prostoru,

⁷⁰ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 2 odst. 5.

⁷¹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 3 odst. 1.

⁷² ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 3 odst. 3.

evidenčních listů výdajů na krycí prostředek, platebních dokladů a vyhodnocení o používání krycího prostředku a jeho stavu utajení.⁷³

Možností v případě krycího prostředku je skutečnost, že jej lze v případě vzájemné dohody vedoucích policistů a na základě vyjádření nadřízeného oprávněného policisty dočasně předat k užívání jinému oprávněnému útvaru za splnění předem stanovených podmínek.⁷⁴

Je-li používání krycího prostředku neúčelné nebo došlo k jeho vyzrazení a krycí prostředek nelze dále využívat, nebo pokud již bylo dosaženo krycím prostředkem jeho účelu, oprávněný policista vyhotoví návrh na ukončení používání krycího prostředku. Následuje schvalovací postup týkající se ukončení užívání krycího prostředku, který je totožný jako při návrhu o zahájení užívání krycího prostředku.⁷⁵

Krycí doklad je specifický druh krycího prostředku, který může být použit při ochraně před vyzrazením krycího prostředku, za účelem zabránění vyzrazení skutečné totožnosti policisty, který je v pozici agenta či policisty vykonávajícího operativní činnost. Oprávněný policista spolupracuje při žádosti o vydání krycího dokladu s Útvarem speciálních činností služby kriminální policie a vyšetřování, který následně zprostředkuje vydání krycího dokladu cestou Ministerstva vnitra České republiky.⁷⁶ Postup je v tomto případě specifický a řídí se interními akty řízení, proto jej zpracovatel zmínil pouze okrajově.

4.3 Zabezpečovací technika

Zabezpečovací technikou se rozumí různé signalizační a nástrahové systémy,⁷⁷ u kterých je třeba odborná instalace. Z uvedených důvodů u tohoto druhu „POPP“, oprávněný policista vyžaduje jeho použití, ale instalaci tohoto zařízení a samotný postup stanovuje specializované pracoviště. Tímto pracovištěm se rozumí Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování, což je útvar s celostátní působností nebo

⁷³ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 4 odst. 4.

⁷⁴ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 3 odst. 4.

⁷⁵ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 25/2013, *o krycích prostředcích*, čl. 3 odst. 7.

⁷⁶ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 310-311.

⁷⁷ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 312.

jím jsou Odbory technické ochrany služby kriminální policie a vyšetřování krajských ředitelství policie. Toto jsou útvary s územně vymezenou působností.⁷⁸

V případě použití tohoto „*POPP*“ žádá oprávněný policista formou požadavku o použití zabezpečovacího opatření, které následně na základě schváleného požadavku provádí specializované pracoviště. V odůvodněných případech se na zabezpečovacím opatření může podílet i oprávněný policista. Požadavek na užití zabezpečovacího opatření předkládá vyžadující (oprávněný) policista oprávněnému útvaru. V tomto případě jde o útvar nebo organizační článek Služby kriminální policie a vyšetřování, který vyžaduje a koordinuje u specializovaných pracovišť provedení zabezpečovacího opatření. Specializované pracoviště ve věci dále koordinuje další postup s oprávněným policistou.⁷⁹

V žádosti oprávněný policista uvede pouze skutečnosti, které jsou prověřené a pravdivé a na základě kterých lze připravit a provést zabezpečovací opatření za využití zabezpečovací techniky, která je prostředkem umožňující preventivně eliminovat hrozby ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti osob.⁸⁰ V úvodu předmětné žádosti je třeba uvést krycí název akce, důvody užití zabezpečovací techniky a cíl. V žádosti je nutno uvést i požadovanou dobu trvání zabezpečovacího opatření, která může být nejdéle po dobu 6 měsíců. Nutné je i uvést strohé informace o zájmovém prostředí včetně náčrtku a označení místa opěrného bodu. Opěrný bod je místo, odkud je možno provést zabezpečující opatření. Pokud panují v zájmovém prostředí extrémní klimatické podmínky, je velmi důležitou částí popis podmínek zájmového prostředí, kam má být zabezpečovací zařízení umístěno. V případě, že je zabezpečovací zařízení umístěováno se souhlasem vlastníka či uživatele zájmového prostředí, je třeba jeho písemný souhlas a náležité poučení.⁸¹ Předmětnou žádost pak ještě před schválením oprávněný policista musí projednat s vedoucím policistou specializovaného pracoviště, který následně rozhodně, zda je možné zabezpečovací opatření provést v požadovaném rozsahu a termínu. V případě, že vedoucí policista specializovaného pracoviště uzná, že není

⁷⁸ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 1, 2.

⁷⁹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 3.

⁸⁰ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 242.

⁸¹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 3 odst. 3.

schopen zajistit bezpečnostní opatření, odkáže jej na jiné specializované pracoviště, popřípadě žádost nedoporučí.⁸²

V případě oprávněného policisty zařazeného na Službě kriminální policie a vyšetřování územního odboru předmětnou žádost musí nejprve schválit a vydat doporučení jeho přímý nadřízený, poté tuto žádost schvaluje zástupce ředitele pro službu kriminální policie a vyšetřování nebo jím pověřený policisté.⁸³

Po schválení je předmětná žádost o provedení zabezpečovacího opatření doručena na specializované pracoviště, a to nejpozději 3 dny před zahájením požadovaného zabezpečovacího opatření. Výjimkou je skutečnost, kdy hrozí nebezpečí z prodlení a specializované pracoviště je schopno zajistit funkčnost zabezpečovacího opatření i ve zkráceném čase.⁸⁴

Specializované pracoviště může zabezpečovací opatření zahájit pouze po schválení doporučené žádosti o jeho provedení. V případě, že žádost není ještě schválena, lze zabezpečovací opatření zahájit pouze v případě hrozícího nebezpečí z prodlení. Oprávněný policista je v tomto případě povinen ihned informovat schvalujícího vedoucího policistu a schválenou žádost o provedení zabezpečovacího opatření musí doručit specializovanému pracovišti následující pracovní den po zahájení tohoto opatření. V případě, že toto nebude splněno, zabezpečovací opatření bude ze strany specializovaného pracoviště okamžitě ukončeno.⁸⁵ Zabezpečovací opatření je oprávněným policistou vyžadováno nejdéle na 6 měsíců a po uplynutí této doby jej lze prodloužit znovu na dalších 6 měsíců na základě písemné žádosti, kterou je třeba doručit specializovanému pracovišti nejdéle 3 dny před uplynutím doby schválené.⁸⁶

Oprávněný policista zařazený na oprávněném útvaru zodpovídá zejména za řádně vyplněnou žádost, organizační a operativní zajištění možnosti provést instalaci zabezpečovacího zařízení, popřípadě vytvoření podmínek pro operativní legendy

⁸² ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 4.

⁸³ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 5.

⁸⁴ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 6.

⁸⁵ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 7.

⁸⁶ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 9.

při obhlídce zájmového místa. Oprávněný policista dále v průběhu trvání zabezpečovacího opatření vyhodnocuje jeho stav, primárně stav nebezpečí vyzrazení či jeho odhalení. Na závěr pak zpracovává vyhodnocení zabezpečovacího opatření.⁸⁷

Zabezpečovací opatření je ukončeno dosažením stanoveného cíle či uplynutím doby, na kterou bylo schváleno, tedy uplynutím stanovené lhůty. Může být také ukončeno před skončením doby, na kterou bylo vyžádáno, a to na základě žádosti oprávněného útvaru. Dalším důvodem může být, že bylo zabezpečovací opatření technicky neproveditelné či hrozí-li jeho vyzrazení nebo odhalení či již došlo k vyzrazení, odhalení nebo zničení zabezpečovací techniky. Následně se může jednat o skutečnost, kdy uplynula doba, na kterou dal vlastník nebo uživatel zájmového prostředí či opěrného bodu souhlas s jeho užitím policii. Po skončení zabezpečovacího opatření zpracuje oprávněný policista vyhodnocení předmětného opatření a do 14 dnů od ukončení opatření jej doručí specializovanému pracovišti.⁸⁸ Veškeré informace získané při zabezpečovacím opatření a jejich dokumentace jsou označeny „pro vnitřní potřebu“ a v případě, že jsou zabezpečovacím opatřením získány i utajované informace, označí se příslušným stupněm utajení. Oprávnění policisté jsou povinni nakládat s informacemi tak, aby nedošlo k jejich vyzrazení a zneužití.⁸⁹

4.4 Zvláštní finanční prostředky

Zvláštní finanční prostředky mohou čerpat pouze oprávnění policisté, kterými se pro tyto účely rozumí policisté zařazení na Službě kriminální policie a vyšetřování a Útvaru rychlého nasazení, není-li stanoveno jinak.⁹⁰ Těmito finančními prostředky oprávnění policisté hradí výdaje, které vznikly v souvislosti s výkonem jejich služební činnosti.⁹¹

Za čerpání a přidělování zvláštních finančních prostředků odpovídá příslušný vedoucí pracovník, který pro činnost výplat finančních prostředků určuje pokladníka,

⁸⁷ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 8 odst. 1.

⁸⁸ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 11.

⁸⁹ ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta číslo 16/2009, *kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky*, čl. 13.

⁹⁰ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012, *o nakládání se zvláštními finančními prostředky*, čl. 2 odst. 1.

⁹¹ VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 313.

který oprávněnému policistovi vydává finanční prostředky. Pokladníkem může být i zaměstnanec policie, nemusí jím být nutně policista ve služebním poměru.

Oprávněný policista, který čerpá zvláštní finanční prostředky, je povinen s těmito nakládat hospodárně a v souladu s účelem, pro který mu byly poskytnuty. V opačném případě by se mohl dopustit kázeňského přestupku nebo dokonce trestného činu.⁹² Tyto prostředky jsou čerpány na základě žádosti o poskytnutí zvláštních finančních prostředků, kterou je povinen schválit vedoucí policista. V předmětné žádosti je oprávněný policista povinen uvést zejména druh požadovaného výdaje, časové období, ve kterém byly zvláštní finanční prostředky užity a číslo jednacích dokumentů nebo spisu, v rámci kterého byly finanční prostředky čerpány.⁹³ Následně je povinen vyhotovit úřední záznam o použití zvláštních finančních prostředků, ve kterém zdůvodňuje účelnost jejich použití a charakter vykonávané činnosti, pokud to charakter činnosti umožňuje. Může se jednat například o schůzku s informátorem či užití zvláštních finančních prostředků při infiltraci a splynutím oprávněného policisty v zájmovém prostředí.

V úředním záznamu se uvádí zejména popis vykonávané činnosti, datum, místo a čas užití zvláštních finančních prostředků a informace o dosažených výsledcích, respektive jaké informace byly užitím těchto finančních prostředků získány.⁹⁴

Pokud tyto prostředky nebyly použity ke stanovenému účelu, byly vráceny přeplatky či celé částky nebo příjem zvláštních finančních prostředků přesáhne výdaje, je oprávněný policista povinen okamžitě jej vrátit nazpět pokladníkovi. Ten stvrdí jejich příjem vydáním příjmového pokladního dokladu. Převzetí zvláštních finančních prostředků potvrzuje oprávněný policista svým podpisem do tzv. deníku záloh.⁹⁵

Vedoucí policista, v našem případě vedoucí Oddělení obecné kriminality, schvaluje žádosti a následně i kontroluje úřední záznamy o použití zvláštních finančních prostředků. Další povinností vedoucího policisty je zkontrolovat, zda byl dodržen

⁹² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 283-284.

⁹³ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012, *o nakládání se zvláštními finančními prostředky*, čl. 12 odst. 1.

⁹⁴ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012, *o nakládání se zvláštními finančními prostředky*, čl. 12 odst. 1, písm. d).

⁹⁵ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012, *o nakládání se zvláštními finančními prostředky*, čl. 12 odst. 3.

zákonný postup při vyžadování zvláštních finančních prostředků a zda jejich čerpání je v souladu s interním aktem řízení.⁹⁶

⁹⁶ ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012, *o nakládání se zvláštními finančními prostředky*, čl. 13 odst. 9.

5 Kazuistika použití podpůrných operativně pátracích prostředků v praxi se zaměřením na drogovou problematiku

V této kapitole zpracovatel zmiňuje praktické příklady použití jednotlivých druhů „POPP“ z policejní praxe, a to na základě vlastních praxeologických zkušeností.

5.1 Informátor

Užívání osoby informátora oprávněným policistou skrývá mnoho úskalí a překážek. Zejména je problémový fakt, že informátor je fyzická osoba ze zájmového prostředí, kde dochází k páchání dané trestné činnosti. Policista není do jisté míry schopen zabezpečit, komu dalšímu osoba informátora skutečnosti, které se od policisty dozvěděla, sdělí a jak s nimi bude dále nakládat, a to i přesto, že provede všechna opatření, které mu ukládají interní akty řízení. Uvedené riziko se zvyšuje i danou problematikou, v tomto případě prostředím, kde dochází k páchání trestné činnosti. Dvojnásob výše uvedené platí o uživatelích omamných a psychotropních látek. Proto je velmi důležité, aby oprávněný policista přistupoval ke spolupráci s informátorem podle všech zákonných pravidel, a navíc ještě velmi obezřetně.

Od roku 2019 byla využívána zdejší součástí Oddělení obecné kriminality osoba informátora pod krycím jménem „DÉMON“.

Nejprve bylo oprávněným policistou na základě bezpečnostní situace zaujato stanovisko, že je zapotřebí využít pro činnost policie osoby informátora. Na základě těchto skutečností byla vytipována vhodná osoba. K vytipování došlo zejména na základě osobní a místní znalosti oprávněného policisty. Poté byla provedena v aplikačním programovém systému skrytá blokace osoby budoucího informátora, která byla provedena ještě před samotným sepsáním návrhu na využívání dané osoby jako informátora. Po provedení blokace osoby byl sepsán oprávněným policistou návrh na využívání informátora, který musí doporučit nadřízený oprávněného policisty a následně jej schválit vedoucí policista, v tomto případě vedoucí Územního odboru či jeho zástupce. Celková doba těchto popsanych úkonů probíhala do 15 pracovních dnů od provedení skryté blokace navrhované osoby informátora. Po schválení návrhu na využívání

informátora mohla být zahájena činnost informátora. Dále byl založen svazek informátora, v příslušném stupni utajení, s krycím názvem „DÉMON“.

Osoba informátora byla využívána oprávněným policistou 12 měsíců, kdy v průběhu této doby se jevila osoba informátora jako spolehlivá. Tyto skutečnosti byly uvedeny v návrhu na prodloužení využívání osoby informátora. V tomto případě osoba informátora s krycím názvem „DÉMON“ poskytovala oprávněnému policistovi pravdivé informace a řádně plnila jím uložené pokyny. Na základě poznatků informátora byly v několika případech zahájeny úkony v trestním řízení.

Následně se objevily informace z prostředí subkultury uživatelů omamných a psychotropních látek, že osoba informátora „DÉMON“ sděluje informace v prostředí, a to takové, které se dozvěděla od oprávněného policisty. Jednalo se o informace, které mohla znát pouze a jen ona sama. Na základě podezření, že osoba informátora nemusí být nadále důvěryhodná, přistoupil oprávněný policista k následujícímu řešení. Ve věci bylo zjištěno, že osoba informátora „DÉMON“ je v kontaktu s osobou distributora, vůči kterému bylo vedeno trestní řízení pro zločin „*Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy*“ v souladu s § 283 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník⁹⁷, a v nejbližším termínu se měla uskutečnit realizace tohoto případu. Následně byla oprávněným policistou domluvena schůzka s informátorem s krycím jménem „DÉMON“, která proběhla dle nastolených zvyklostí a na stejném místě jako obvykle. V rámci této schůzky byly osobě informátora „DÉMON“ sděleny konkrétní smyšlené informace, které se týkaly nepřítomnosti oprávněného policisty v zaměstnání v následujících dnech. Osoba informátora „DÉMON“ tyto informace týkající se nepřítomnosti oprávněného policisty poskytla již zmíněné osobě distributora, což oprávněný policista předpokládal. V předmětném období byla distributorem naplánována větší předávka omamných a psychotropních látek, konkrétně metamfetaminu. Tyto informace byly zjištěny v rámci prováděného odposlechu osoby distributora v souladu s trestním řádem. Informace o možné absenci policisty zabývající se drogovou kriminalitou dodala odvalu distributorovi omamných a psychotropních látek předávku uskutečnit v předmětnou dobu. Tedy v době údajně absence oprávněného policisty v zaměstnání, která byla smyšlená. Na základě výše

⁹⁷ ČESKO. Zákon č. 40/2009 S., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, In Sbírká zákonů, Česká republika. 2009, částka 11, s. 419. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2009-40/zneni-20230105.htm?sil=>.

uvedeného došlo policejním orgánem k zadržení osoby distributora, v souladu s § 76 odst. 1 „*trestního řádu*“⁹⁸, přímo při předávce omamných a psychotropních látek.

Osoba distributora byla odsouzena v souladu s „*trestním řádem*“ a osoba informátora „DÉMON“ byla následně označena oprávněným policistou za rizikového informátora. Proto byl oprávněným policistou sepsán návrh na ukončení osoby informátora a po schválení návrhu na ukončení využívání informátora vedoucím policistou došlo k ukončení jeho činnosti. Zejména z důvodu zabránění sdílení informací od osoby informátora s krycím názvem „DÉMON“ dalším osobám pohybující se v subkultuře uživatelů omamných a psychotropních látek.

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že práce s informátorem je velice obtížná, neboť se jedná o práci s lidmi, kdy dochází často ke každodennímu kontaktu s těmito osobami. Oprávnění policisté, kteří využívají osoby informátorů, jsou povinni postupovat podle právních norem a zároveň chránit bezpečnost svoji, informátora a dalších osob či policie, tak aby jim nevzniklo nepřiměřené riziko. Ze strany policistů využívajících osoby informátora musí panovat opatrnost, aby se co nejvíce minimalizoval únik informací, jako tomu bylo v tomto případě a zároveň co v největší míře docházelo k úspěšnému odhalování a objasňování trestné činnosti na úseku drogové problematiky.

5.2 Krycí prostředek

S tímto druhem a využitím „*POPP*“ nemá zpracovatel „*práce*“ do současné doby praktické zkušenosti.

5.3 Zabezpečovací technika

V případě tohoto „*POPP*“ zpracovatel zmiňuje příklad, který je přednášen a předváděn v rámci operativního kurzu školicího střediska Služby kriminální policie a vyšetřování. Jedná se o užití záznamového zařízení, konkrétně kamery a nahraného souboru, který obsahuje zájmové informace, přičemž v dané věci nebyly zahájeny úkony v trestním řízení. V tomto uváděném příkladu byla užitá zabezpečovací technika jako „*POPP*“, který byl využit při prověřování poznatku o trestné činnosti, která se týkala možné distribuce omamných a psychotropních látek. Ve věci byly prováděny

⁹⁸ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 969-970.

i další operativně pátrací úkony oprávněným policistou, kterým nakonec bylo vyžádáno užití zabezpečovacího opatření. Nejprve byla oprávněným policistou sepsána žádost o provedení zabezpečovacího opatření, která byla následně schválena vedoucím pracovníkem a doručena na Odbor technické ochrany. Pracovníkem Odboru technické ochrany bylo, po konzultaci s oprávněným policistou, záznamové zařízení umístěno na místo veřejně přístupné, odkud byl snímán veřejný prostor. V tomto případě část náměstí ve městě, kde právě mělo docházet k distribuci omamných a psychotropních látek. Tato informace byla předem získána, a to na základě operativního šetření. Toto šetření bylo primárně prováděno za účelem ztotožnění možných odběratelů. Vzhledem k tomu, že bylo zapotřebí toto ztotožnění potvrdit, bylo vyhodnoceno, že oprávněný policista vyžádá zabezpečující opatření. Došlo k instalaci záznamového zařízení, které snímalo zájmový prostor možné distribuce omamných a psychotropních látek a bylo aktivní po dobu jednoho týdne.

Následným vyhodnocením záznamového zařízení byly zjištěny konkrétní skutečnosti, které vedly ke ztotožnění osoby distributora a následně byli ztotožněni i možní odběratelé. Tyto skutečnosti byly zjištěny na základě použitého záznamového zařízení, které bylo instalováno v rámci zabezpečovacího opatření. Po zjištění a vyhodnocení skutečností byly ve věci zahájeny úkony trestního řízení.⁹⁹ Takto zjištěné poznatky vzhledem k dané právní úpravě nelze použít v trestním řízení jako důkazní prostředek. Z těchto důvodů bylo oprávněným policistou zrušeno zabezpečující opatření a teď již v prověřované věci byl užit „*OPP*“ sledování osob a věcí v souladu s „*trestním řádem*“, a to především za účelem získání důkazů důležitých pro objasnění trestné činnosti. Sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 „*trestního řádu*“¹⁰⁰ bylo zahájeno na základě povolení státního zástupce, které prováděl spolu s oprávněnými policisty i Útvar zvláštních činností služby kriminální policie a vyšetřování. Od doby sepsání záznamu o zahájení úkonů v trestním řízení policejní orgán postupoval dle právních norem stanovených „*trestním řádem*“.

Ve zmíněném případě je znázorněno, jak se použití „*POPP*“ a „*OPP*“ úzce prolíná a navazuje na sebe. V mnoha případech lze zařízení či techniku použitou v rámci zabezpečovacího opatření užít i při provádění sledování osob a věcí stanovené právními

⁹⁹ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2.vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, 304-305.

¹⁰⁰ NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2.vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, 340.

normami „*trestního řádu*“. Samozřejmě při sledování osob a věcí dle právních norem „*trestního řádu*“ má policejní orgán mnohem větší pravomoci pro výkon své činnosti, kdy smí využít například i fyzické sledování osoby. Hlavní rozdíl je, že získané informace a materiály lze v trestním řízení, po splnění nezbytných náležitostí, použít jako důkaz. Avšak informace získané použitím „*POPP*“ lze použít pouze v rámci operativně pátrací činnosti.

5.4 Zvláštní finanční prostředky

Čerpání zvláštních finančních prostředků oprávněným policistou, tedy policistou zařazeným na Službě kriminální policie a vyšetřování, je častá a rutinní záležitost. Zvláštní finanční prostředky jsou oprávněnými policisty čerpány zejména za účelem pronikání oprávněného policisty do zájmovém prostředí. V rámci drogové kriminality se jedná o získávání důležitých poznatků a informací k potenciálním uživatelům či odběratelům omamných a psychotropních látek nebo dokonce k jejím distributorům.

V tomto zmíněném případě k čerpání zvláštních finančních prostředků došlo v rámci prováděné operativně pátrací činnosti. Zvláštní finanční prostředky byly užity při získávání informací ze zájmového prostředí za účelem zjištění denních návyků a zvyků podezřelé osoby z distribuce omamných a psychotropních látek. Vůči osobě podezřelé z distribuce již byly ve věci zahájeny úkony trestního řízení. Provedeným šetřením byly zjištěny informace o pohybu osoby podezřelé v rámci restauračních zařízení v daném území, kdy v okolních prostorách restauračních zařízení mělo docházet k distribuci omamných a psychotropních látek, tedy ke zločinu v souladu s § 283 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., Trestního zákoníku.¹⁰¹

Za účelem proniknutí do zájmového prostředí byl oprávněným policistou navázán kontakt se zájmovými osobami vystupujícími a pohybujícími se v subkultuře uživatelů návykových látek, od kterých byly zjištěny konkrétní informace vedoucí ke ztotožnění odběratelů a představě o denních návycích osoby podezřelé. Dále zvláštní finanční prostředky byly užity při pohybu vozidlem taxi služby, neboť řidiči vozidel taxi služeb se v daném prostředí pohybují i ve večerních, respektive brzkých ranních hodinách a mají

¹⁰¹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání. Praha: Leges, 2016, s. 409-410.

přehled a informace o dění v dané lokalitě. Zvláštní finanční prostředky byly užity na náhradu nutných výdajů jako platby taxikáři.

Na základě výše uvedených skutečností byla oprávněným policistou sepsána žádost o užití zvláštních finančních prostředků. V předmětné žádosti byla uvedena nejen požadována částka, ale i datum, místo čerpání, jméno oprávněného policisty a schvalujícího vedoucího pracovníka. Přílohou této žádosti byl úřední záznam o čerpání zvláštních finančních prostředcích, kde byly rozepsány jednotlivé dny čerpání těchto prostředků, důvod jejich užití, doba, kdy byly užity a na co konkrétně byly použity.

6 Zhodnocení četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků v aplikační policejní praxi

V této kapitole je vyhodnocována četnost používání jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku. Pro tento výzkum chtěl zpracovatel prvotně zvolit metodu kvantitativního zkoumání formou sběru dat z dostupných zdrojů. Z tohoto důvodu zpracovatel oslovil příslušné oddělení Krajského ředitelství policie České republiky, zda by mu poskytlo statistiky používání jednotlivých druhů „POPP“, dostal však zamítavou odpověď. Nevyhovující stanovisko k vydání těchto dat spočívalo ve skutečnosti, že v případě prostředků operativně pátrací činnosti se jedná o prostředky mající utajovaný charakter a dokumenty obsahující potřebná a konkrétní data k předmětnému výzkumu není vzhledem k uvedeným skutečnostem možné tyto informace poskytnout.

Taktéž v prvotní fázi při zpracování projektu k této „práci“ měl zpracovatel v úmyslu provést výzkumnou část formou dotazníkového kvantitativního šetření. Avšak v průběhu zpracovávání praktické části byl nucen zpracovatel formu výzkumu přehodnotit, a to z důvodu malého počtu respondentů, kteří jsou v dané problematice zainteresováni.

Z výše popsaných důvodů zpracovatel zvolil kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů. Předmětné rozhovory byly provedeny přímo s osobami, které jsou oprávněné používat prostředky operativně pátrací činnosti v policejní praxi. Opětovně z důvodu specifčnosti dané problematiky nejsou v „práci“ uvedeny bližší údaje k dotazovaným osobám/policistům, ani jejich služebním zařazením a všechny rozhovory byly vedeny v obecné rovině. Z tohoto důvodu bylo provedeno celkem devět polostrukturovaných rozhovorů, přičemž s ohledem k nemožnosti užšího nasměrování výzkumných otázek byla reflektována omezeně daná zjištění obecného charakteru.

Celkem v osmi případech byly polostrukturované rozhovory provedeny z policisty Krajského ředitelství policie s věcnou a funkční příslušností Územního odboru. Část rozhovorů byla provedena s policisty, kteří jsou ve služebním poměru již 20 let a více. Dokonce se podařilo provést rozhovor s policistou, který se nachází

ve služebním poměru již 31 let a má zkušenosti i s původním rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti.

Dle výsledku předmětných rozhovorů bylo zpracovatelem zjištěno, že „POPP“ jsou v rámci jednotlivých Územních odborů užívány pravidelně. Dokonce některými policisty i častěji než „OPP“ stanovené „trestním řádem“, neboť o jejich použití si rozhoduje sám oprávněný policista. Na základě zjištěných informací, je ze strany policistů zabývajících se drogovou problematikou nejvíce využívána v rámci „POPP“ právě osoba informátora, která je užívána dlouhodobě. Zejména z důvodu provázanosti subkultury uživatelů návykových látek, vysoké latentnosti dané problematiky a nemožnosti získání potřebných informací jiným způsobem. S osobou informátora je policista v pravidelném kontaktu dle potřeb, ale dochází k pravidelným schůzkám v podstatě každý týden. Zpravidla má oprávněný policista jednoho, ve výjimečných případech dva informátory. Informace od osoby informátora jsou nezbytné zejména ve fázi před zahájením úkonů trestního řízení, kdy policista z vlastní iniciativy či z podnětů dalších osob zjišťuje, vyhledává, odhaluje a dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.¹⁰² Informace od osoby informátora bývají důležité i v průběhu samotného trestního řízení. Informacemi získané od osob informátorů lze následně odůvodnit následující použití „OPP“ dle „trestního řádu“, kdy jejich použití schvaluje státní zástupce, eventuálně soudce.¹⁰³ Z průběhu rozhovoru a postoje dotazovaných osob bylo zřejmé, že se jim bližší informace sdělovat nechtějí a ani nemohou. V první řadě chtějí chránit své informátory a zejména také sebe samé. Zajímavým zjištěním z provedených rozhovorů je, že v případě osoby informátora se v praxi používá častěji tzv. osoba spolupracující s policií. Tyto osoby nejsou policií nějakým způsobem vedeny v evidencích, a tím odpadá administrativní zpracování a jejich informace mají obdobný charakter a důkazní hodnotu, jako informace získané od osoby informátora.

Naopak nejméně je v rámci drogové problematiky policisty Územních odborů využíván krycí prostředek a zabezpečovací technika, která je využívána zejména u majetkové trestné činnosti a slouží k zabezpečení objektů proti narušení. Krycí prostředek je využíván v málo případech, protože v rámci méně rozsáhlých Územních

¹⁰² ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 232.

¹⁰³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 1983-1984.

odborů osoby pohybující se v subkultuře uživatelů omamných a psychotropních látek jsou znalí nejen vizáže policistů, jejich služebních vozidel v civilním provedení, ale i dokonce jejich služebních účastnických telefonních čísel.

Velmi často jsou také užívány zvláštní finanční prostředky, které oprávnění policisté užívají při využívání služeb osoby informátora a také zejména při infiltraci a pohybu v zájmovém prostředí dané kriminality.

Dle zjištěných informací je také zřejmé, že s užíváním „*POPP*“ v praxi je spjata potřebná administrativa, na kterou si často policisté zařazení na Územních odborech stěžují a vnímají administrativu spojenou s „*POPP*“ jako negativum.

V jednom případě (viz. Příloha V) byl zpracovatelem „*práce*“ osloven policista, který slouží na útvaru s celorepublikovou působností a zabývá se trestnou činností páchanou v souvislosti s omamnými a psychotropními látkami. Tento souhlasil s provedením rozhovoru, jeho odpovědi však byly velice strohé a krátké, ale zároveň velmi přínosné, neboť se jedná o opravdového profesionála v dané oblasti. Dle jeho slov jsou prostředky operativně pátrací činnosti využívány nepřetržitě a každý den, jelikož pachatelé trestné činnosti, kterou se zabývá, používají konspiraci na vysoké úrovni a jsou těžkými soupeři. Nejčastěji je dle slov tohoto policisty využíváno oprávnění v souladu s § 158d odst. 1, 2, 3 „*trestního řádu*“, tedy sledování osob a věcí¹⁰⁴. Z „*POPP*“ nejčastěji využívá osobu informátora, zvláštní finanční prostředky a krycí prostředky, neboť tyto prostředky jsou nezbytné pro získání informací vedoucích k zahájení úkonů trestního řízení v souladu s § 158 odst. 3 „*trestního řádu*“¹⁰⁵ a bez těchto prostředků by nebylo možné potřebné informace získat. Zároveň kvitoval současné rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti do „*zákona o Policii ČR*“ a „*trestního řádu*“, kdy toto rozdělení považuje za potřebné a nezbytné.

¹⁰⁴ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání, Praha: Leges, 2016, s. 847-848.

¹⁰⁵ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání, Praha: Leges, 2016, s. 840.

7 Vyhodnocení empirické části a detekce četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků

Tato kapitola je věnována vyhodnocení praktické části užití „POPP“ v policejní praxi, a to na základě zpracovatelových praxeologických zkušeností a výsledků z výzkumného šetření.

Drogová kriminalita je v současné době velice rozšířená a počet uživatelů neustále vzrůstá. Spolu s kybernetickou kriminalitou se drogová kriminalita řadí mezi nejčastěji páchané trestné činy, ať už hovoříme o přechovávání či rovnou distribuci a výrobě omamných a psychotropních látek. Vzhledem k tomu, že subkultura uživatelů omamných a psychotropních látek ve společnosti je velice pestrá a široká, tak při objasňování trestných činů se oprávnění policisté neobejdou bez použití prostředků operativně pátrací činnosti.¹⁰⁶ V případě uživatelů omamných a psychotropních látek se jedná o velkou subkulturu těchto osob a proniknout do zájmového prostředí dané kriminality je velice obtížné. Za tímto účelem jsou právě využívány osoby informátorů, kteří se v subkultuře uživatelů omamných a psychotropních látek již pohybují a snahou policie je efektivní využívání informátorů tak, aby bylo zjištěno co nejvíce informací. Případně i důkazů, které povedou k co největšímu odhalení, zadokumentování a objasnění trestné činnosti na úseku této problematiky. Najít, podchytit a vést spolehlivého informátora z takového prostředí není jednoduché. Velkou roli v tomto hraje jeho možná závislost na návykových látkách, a to způsobuje často nevyzpytatelnost jeho chování. Tak tomu bylo i ve zvoleném praktickém případě použití informátora.

U „POPP“ je nutné zmínit složitou administrativní agendu, což je vzhledem k zákonnému vymezení a utajovanému charakteru povinnost, která je nezbytná. Všechny druhy „POPP“ mají utajovaný charakter a některé se musí evidovat v příslušném stupni utajení, což znamená větší administrativní zatížení oprávněných policistů. V praxi to znamená následující. Než by oprávněný policista zakládal svazek informátora a vedl jej se všemi náležitostmi, které příslušný akt řízení stanovuje, raději sepíše úřední záznam k danému číslu jednacím s tím, že dané informace byly zjištěny od osoby spolupracující

¹⁰⁶ NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, str. 173.

s policií. Osoba spolupracující s policií již není vedena jako informátor a oprávněný policista je ušetřen nezbytné administrace. V případě užívání informátora musí mít oprávněný policista tuto osobu prověřenou a musí k ní přistupovat velice obezřetně. Proto jsou oprávněnými policisty Územních odborů v rámci drogové kriminality využívány informátoři v podstatně menším množství než právě osoby spolupracující s policií.

Při užívání zabezpečovací techniky, tedy provádění zabezpečovacího opatření, je tento „*POPP*“ využíván zejména u majetkové trestné činnosti a zřídka u drogové kriminality. V zpracovatelem zvoleném praktickém případě bylo zabezpečovací opatření užito při šetření skutku s drogovým podtextem. Na základě zabezpečovacího opatření se podařilo ustanovit odběratele a zejména osobu distributora omamných a psychotropních látek. Poté bylo přistoupeno k užití „*OPP*“ sledování osob a věcí dle § 158d odst. 2 „*trestního řádu*“.¹⁰⁷ Ve zmíněném případě tento postup byl možný a legální, neboť v rámci zabezpečovacího opatření záznamové zařízení snímalo prostor na veřejně přístupném místě. Ve zvoleném praktickém příkladu došlo na základě informací zjištěných v rámci zabezpečovacího opatření k zahájení úkonů v trestním řízení a následně k úspěšné realizaci případu distribuce omamných a psychotropních látek.

Ve využívání zvláštních finančních prostředků oprávněným policistou žádný větší problém zpracovatel nespatřuje. Naopak, velkou výhodou je možnost užívání těchto finančních prostředků po celou dobu i trestního řízení, neboť se jimi dají hradit i vzniklé výdaje při užití „*OPP*“ stanovených „*trestním řádem*“. Zvláštní finanční prostředky jsou oprávněnými policisty využívány ve značné míře. Hlavním důvodem jejich užití bývá splnutí oprávněných policistů v zájmovém prostředí subkultury uživatelů omamných a psychotropních látek. I po administrativní stránce při využívání zvláštních finančních prostředků žádné problémy zpracovatel „*práce*“ nespatřuje. Při jejich čerpání oprávněný policista sepisuje nejprve žádost o čerpání zvláštních finančních prostředků a poté úřední záznam, ve kterém odůvodňuje jejich zákonné použití.

Dle subjektivního názoru zpracovatele „*práce*“ by bylo přínosné celkově zjednodušit postup schvalování použití „*POPP*“. I když je zřejmé, že ochrana proti jejich vyzrazení je nezbytná a s tím souvisí nutná administrativa. Přesto se domnívá, že by stačilo, aby o použití osoby informátora rozhodoval přímo nadřízený oprávněného policisty, nikoli vedoucí Územního odboru či jeho zástupce. Oprávněný

¹⁰⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. s. 2001.

policista by sepsal návrh na použití informátora v příslušném stupni utajení a se všemi náležitostmi, ale jeho užívání by schválil přímý nadřízený. Obdobný postup by mohl být použit v případě zabezpečovací techniky, kdy by oprávněný policista sepsal návrh na použití zabezpečovacího opatření, samozřejmě jeho proveditelnost by konzultoval s příslušným útvarem a následné schválení by bylo opět na vedoucím oprávněného policisty. Hlavním důvodem je fakt, že vedoucí policista, což je vedoucí útvaru Služby kriminální policie a vyšetřování, má blíže k přímému výkonu služby a má více informací o aktuálně páchané trestné činnosti a stavu šetřených skutků.

K čerpání zvláštních finančních prostředků zpracovatel nemá výhrad, včetně výše jejich čerpání, která je dostačující. Dle dostupných informací jsou v rámci Územního odboru před schváleny částky zvláštních finančních prostředků čtvrtletně a jsou pro všechny druhy problematik společné. V případě vyčerpání dochází k navýšení této částky dle právních norem interního aktu řízení.

S vyžadováním a používáním krycích prostředků a dokladů nemá zpracovatel dostatek praktických zkušeností, aby vyzdvihl či vytkl negativa při jejich použití v policejní praxi. Avšak podle právních norem stanovených interními akty řízení není možné u tohoto druhu „*POPP*“ zjednodušit postup jeho schvalování, jak je uváděno výše.

Závěr

Jako cíl této „práce“ si zpracovatel stanovil komparovat prostředky operativně pátrací činnosti, což bylo zpracovatelem provedeno v teoretické části, kde byly tyto prostředky definovány a charakterizovány. Zpracovatelem bylo apelováno zejména na rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti do „*trestního řádu*“ a „*zákona o Policii ČR*“. Podrobněji se zpracovatel věnoval „*POPP*“, kdy byly rozebírány specifika a zvláštnosti jejich použití v rámci aplikační policejní praxe. Jak je patrné z jednotlivých kapitol, užívání „*POPP*“ v policejní praxi je nezbytné a oprávněný policista se bez nich neobejde při plnění svých služebních úkolů. Velmi důležitá je skutečnost, že „*POPP*“ smí používat pouze oprávněný policista, což je policista zařazený na Službě kriminální policie a vyšetřování.

„*POPP*“ jsou využívány při operativně pátrací činnosti. Jejich užití oprávněnému policistovi usnadňuje plnění jeho služebních úkolů, zejména při získávání poznatků a informací důležitých pro činnost policie, pro trestní řízení či krátkodobou ochranu osoby a předcházení trestné činnosti. Bez možnosti použití těchto prostředků by bylo získání informací značně ztíženo a v mnoha případech by oprávnění policisté k potřebným informacím neměli vůbec přístup.

„*POPP*“ mají utajovaný charakter. Za účelem ochrany příslušného stupně utajení těchto informací vede oprávněný policista utajovaný spis ve stupni „vyhrazené“ nebo se jedná o informace označené „pro vnitřní potřebu“. Toto je dle názoru zpracovatele jediný problém při využívání „*POPP*“, neboť jejich užívání je náročnější po administrativní stránce. Právě vzhledem k příslušnému stupni utajení a povinností s nimi spojenými.

Jako metodické příručky jsou pro používání „*POPP*“ zhotoveny interní akty řízení, podle kterých se je třeba řídit v případě jejich používání. Jedná se o právní normy, které nejsou přístupné veřejnosti a kompletní vyzrazení jejich metodiky použití by mohlo značně narušit užívání těchto prostředků a samotný postup policie.

„*POPP*“ se dají využívat i v rámci trestního řízení, respektive po zahájení úkonů trestního řízení. Zejména zvláštní finanční prostředky, které jsou využívány k náhradě výdajů v souvislosti s užitím „*OPP*“ stanovených „*trestním řádem*“.

Z této „práce“ dále vyplývá, že „POPP“ se v mnoha případech využívají společně a kontinuálně s „OPP“ stanovenými „trestním řádem“, jako tomu bylo v praktickém případě zabezpečovací techniky.

Dále zpracovatel zmínil četnost použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi se zaměřením na drogovou kriminalitu. K tomuto zpracovatel „práce“ využil metodu kvalitativního zkoumání formou polostrukturovaných rozhovorů s osobami využívající tyto prostředky v policejní aplikační praxi.

V případě osoby informátora je jejich užívání značně ztížené vzhledem k popsáním skutečností v kapitole Vyhodnocení praktické části. Největším úskalím při užívání informátora je jeho hodnověrnost a spolehlivost. Dle názoru zpracovatele je třeba delší doba, aby si oprávněný policista našel hodnověrného informátora. V mnoha případech si však oprávněný policista vystačí pouze s osobou spolupracující s policií, která mu poskytuje informace důležité pro jeho služební činnost.

Zabezpečovací technika je využívána zejména u majetkových trestných činů. Nejčastěji jsou používány fotopasti či záznamová zařízení. V rámci drogové problematiky je zabezpečovací technika používána v podstatně menší míře.

Nejvyužívanějším „POPP“ jsou zvláštní finanční prostředky, kterými jsou hrazeny výdaje vzniklé v souvislosti s činností oprávněných policistů. Dle zpracovatelových dosavadních zkušeností jsou zvláštní finanční prostředky používány v rámci každého většího případu. Počínaje hrazením výdajů vzniklých „POPP“, tak i následně při užívání „OPP“ v rámci trestního řízení.

S používáním krycího prostředku v policejní praxi zpracovatel nemá dostatek praxeologických zkušeností na to, aby dokázal zhodnotit jejich účelnost, praktičnost a samotný průběh při jeho vyžadování. Proto se krycím prostředkem zabýval v „práci“ pouze v teoretické rovině.

Na závěr je nutné si uvědomit, že při používání „POPP“ je velmi důležité, aby o jejich užívání věděl co nejmenší počet policistů a zaměstnanců policie, a to z důvodu možnosti jeho vyzrazení dalším osobám.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. DVOŘÁK, V., KOUBEK, M., *Základy operativně pátrací činnosti policie v definicích a schématech*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2011, 76 s., ISBN: 978- 80-7251-351-2.
2. HENDRYCH, D. a kol. *Právníký slovník*. 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. 1481 s., ISBN: 978-80-7400-059-1.
3. HUSSEINI, F., BARTOŇ, M., KOKEŠ, M., KOPA, M. a kol. *Listina základních práv a svobod*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, 1451 s. ISBN: 978-80-7400-812-2.
4. CHMELÍK, J. a kol. *Zločin bez hranic*. Vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu. Praha: Linde 2004, 184 s., ISBN: 80-7201-480-3.
5. IVOR, J., POLÁK, P., ZÁHORA, J. *Trestné právo procesné I.*, 2. vydání, Bratislava: Wolters Kluwer, 2021, 596 s., ISBN: 978-80-5710-332-5.
6. JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. 6. vydání, Praha: Leges, 2016, 1273 s., ISBN: 978-80-7502-106-9.
7. MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol. *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3 přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck. 2007, 1166 s., ISBN: 978-80-7179-572-8.
8. NĚMEC, M. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*, Praha: ABOOK s.r.o. 2017, 548 s., ISBN: 978-80-906974-09.
9. NOVOTNÝ, F. a kol. *Trestní právo procesní*. 2.vyd., Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. 458 s., ISBN: 978-80-7380-677-4.
10. NOVOTNÝ, F., RŮŽIČKA, M. a kol. *Trestní kodexy. Trestní zákon, trestní řád a související předpisy (komentář)*. Praha: Eurounion, 2002. 1640 s., ISBN: 978-80-7317-009-4.
11. STRAUSS, J., VAVERA, F. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem II.* (od r. 1939 po současnost). Praha : Police History, 2005, 350 s., ISBN: 978-80-86477-28-2.
12. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. Sv. II. 3004 s., ISBN: ISBN 978-80-7400-043-0.
13. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013. Sv. II. 2010 s., ISBN: 978-80-7400-465-0.

14. ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 397 s. ISBN 978-80-7380-160-1.
15. ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, 479 s., ISBN 978-80-7380-447-3.
16. ŠTEINBACH, M., ŠLEZINGER, R., ZIMMERMANN, N., BÍKEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 300 s., ISBN 978-80-7598-139-6.
17. VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 458 s., ISBN 978-80-7400-142-0.
18. VANGELI, B.: *Zákon o Policii České republiky*. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 483 s., ISBN 978-80-7400-543-5.

Sborníky a naučná literatura

1. MUSIL, J. *Použití operativní techniky k důkazním účelům v trestním řízení (zahraniční srovnání)*. Trestní právo, 1999, č. 4.
2. RŮŽIČKA, M. *Operativně pátrací prostředky z pohledu státního zastupitelství*. In Sborník – použití operativně pátracích prostředků k získání důkazů pro trestní řízení. Policejní akademie ČR. Praha. 2004. s. 162.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. *Důvodová zpráva k novele trestního řádu č. 265/2001 Sb.*, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, [online]. [cit. 2023-02-13]. In Sběrka zákonů, Česká republika, částka 102, 6366-6427 s. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2001-265/zneni-20170701.htm?sil=1>.
2. ČESKO. Zákon č. 283/1991 Sb., *o Policii České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. In Sběrka zákonů, Česká republika, částka 51, 1180-1189 s. [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné na: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=onrf6mjzheyv6mrygmwteoi>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (trestní řád), In Sběrka zákonů, Československá socialistická republika. 1961, částka 66. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/1961-141/zneni-20230101.htm?sil=1>.
2. ČESKO. Zákon č. 412/2005 Sb. o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, In Sběrka zákonů, Česká republika. 2005, částka 143, 7526-7576 s. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2005-412/zneni-20220201.htm?sil=1>.

3. ČESKO. Zákon č. 40/2009 S., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, In Sbírka zákonů, Česká republika. 2009, částka 11, 354–464 s. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/print/cs/2009-40/zneni-20230105.htm?sil=>.

Ostatní zdroje

1. ČESKO. Nařízení Ministerstva vnitra č. 38/2012, o nakládání se zvláštními finančními prostředky, interní akt řízení.
2. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 16/2009, kterým se upravuje jednotný postup příslušníků Policie České republiky při vyžadování použití zabezpečovací techniky, interní akt řízení.
3. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 25/2013, o krycích prostředcích, interní akt řízení.
4. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 140/2019 o využívání informátorů, interní akt řízení.
5. ČESKO. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 219/2020, o operativně pátrací činnosti a zřizování pracovních týmů a pracovních skupin, interní akt řízení.

Seznam zkratek

OPP	operativně pátrací prostředky
Policie ČR	Policie České republiky
POPP	podpůrné operativně pátrací prostředky
Trestní řád	zákon číslo 141/1961 Sb., Trestní řád
Zákon o Policii ČR	zákon číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Seznam příloh

Příloha I.	Scénář polostrukturovaného rozhovoru	60
Příloha II.	Informovaný souhlas účastníků výzkumu	62
Příloha III.	Rozhovor č. 1 ze dne 2. 3. 2023	63
Příloha IV.	Rozhovor č. 2 ze dne 2. 3. 2023.....	66
Příloha V.	Rozhovor č. 1 ze dne 3. 3. 2023	69
Příloha VI.	Rozhovor č. 2 ze dne 3. 3. 2023	72
Příloha VII.	Rozhovor č. 1 ze dne 10. 3. 2023	75
Příloha VIII.	Rozhovor č. 2 ze dne 10. 3. 2023.....	78
Příloha IX.	Rozhovor č. 1 ze dne 16.3.2023	81
Příloha X.	Rozhovor č. 2 ze dne 16.3.2023	84
Příloha XI.	Rozhovor č. 3 ze dne 16.3.2023	87

Příloha I. Scénář polostrukturovaného rozhovoru

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifičnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď:

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď:

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď:

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď:

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď:

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď:

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď:

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď:

Otázka: Jaká spatřujete negativa v případě „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď:

Závěr:

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili?
Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Poděkování.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v:

dne:

Příloha II. Informovaný souhlas účastníků výzkumu

Informovaný souhlas týkající se bakalářské práce na téma: „*Podpůrné operativně pátrací prostředky a jejich použití v policejní praxi*“.

Žádám Vás o souhlas s poskytnutím výzkumného materiálu pro výzkumný projekt ve formě audio nahrávky rozhovoru. Vzhledem k citlivosti zkoumané problematiky je náležitá pozornost věnována etickým otázkám a zajištění bezpečí informantů.

Důraz je kladen na:

(1) Anonymitu informantů – v prepisech rozhovorů budou odstraněny (i potenciálně) identifikující údaje.

(2) Mlčenlivost výzkumníka ve vztahu k osobním údajům o účastnících výzkumu (s tím, že s výzkumným materiálem budu pracovat výhradně já).

(3) Po přepsání rozhovorů dojde k autorizaci textu – budete mít možnost vyjádřit se k uvedeným údajům a upravit je.

(4) Jako informant/informantka máte právo kdykoli odstoupit od výzkumné aktivity.

Děkuji za pozornost věnovanou těmto informacím a žádám Vás tímto o poskytnutí souhlasu s Vaší účastí ve výzkumu.

Výzkum provedl: Matěj Havel DiS.

Podpis:

Podle zákona č. 101/2000 sbírky o ochraně osobních údajů ve znění pozdějších předpisů uděluji souhlas s účastí v uvedeném výzkumném projektu a s poskytnutím výzkumného materiálu.

V..... dne.....

Podpis:.....

Příloha III. Rozhovor č. 1 ze dne 2. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifčnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Mé služební zařazení je na Oddělení obecné kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování s věcnou a funkční příslušností Územního odboru a zaměřuji se na odhalování majetkové trestné činnosti a jejich pachatelů a zároveň občasně vypomáhám na problematice TOXI.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: U Policie ČR sloužím již 31 let a ve své policejní kariéře jsem využíval prostředky operativně pátrací činnosti nejen podle právních norem „*zákon o Policii ČR*“, ale i po novele „*trestního řádu*“. Novelizaci trestního řádu vnímám pozitivně, je to ku prospěchu věci. Zejména z důvodu následného využití informací získaných „*OPP*“ dle „*trestního řádu*“, jako důkazní prostředek v dalších fázích trestního řízení.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Dle mého názoru ano. Zejména z důvodu, že v případě „POPP“ si o jejich použití rozhoduji sám z vlastní vůle. Tyto prostředky se používají zejména ve fázi před zahájením trestního řízení. Samozřejmě tyto informace následně nelze v trestním řízení použít jako důkaz. Informace získané „POPP“ slouží častokrát jako podněty a odůvodnění k vydání povolení „OPP“ dle „trestního řádu“.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Záleží na problematice, které se využití prostředků operativně pátrací činnosti týká. Například při majetkové trestné činnosti jsou často využívány „POPP“, zejména zabezpečovací opatření a informátoři. Z důvodu, že o využití „POPP“ si rozhoduje sám oprávněný policista, jsou tyto prostředky využívány více než prostředky „OPP“ dle „trestního řádu“, kdy o jejich použití rozhoduje státní zástupce, eventuálně soud.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Pokud bych to měl brát za jeden celý rok, tak řádově v desítkách jsou policejním orgánem využívány zabezpečovací opatření v rámci majetkové trestné činnosti. Informátora má oprávněný policista ustanoveného jednoho nebo dva a využívá jej v průběhu celého roku pravidelně dle svých potřeb. Jedná se o dlouhodobé užívání informátora. V případě informátora se však přechází v praxi na osoby spolupracující s policií, které nejsou policií nějakým způsobem vedeny v evidencích, a tím odpadá administrativní zpracování a důkazní hodnota v trestním řízení je obdobná. Zvláštní finanční prostředky jsou v praxi také často využívány, zejména v rámci využívání informátorů, popřípadě při provádění operativně pátrací činnosti.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: V rámci majetkové problematiky jsou nejvíce využívány prostředky zabezpečovací techniky, respektive zabezpečovací opatření, které slouží k ochraně

objektů před možným napadením. Například pro toto zabezpečení se využívají elektronické zabezpečení objektů a foto pasti. V problematice TOXI to jsou naopak osoby informátorů, které mají znalost prostředí subkultury uživatelů OPL v daném místě.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Zaprvé je to dostupnost a potřeba některé objekty zabezpečit pro případ možného narušení objektu. Za druhé je potřeba získávat informace o páchané trestné činnosti a jejich pachatelích a informátor a zabezpečovací technika nám toto umožňuje.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: V policejní praxi jsou nejméně využívány krycí prostředky, a to z důvodu náročnosti administrativy s tím spojené, a i samotné dostupnosti. V rámci menších služebních obvodů nejsou krycí prostředky využívány z důvodu znalosti zájmových osob služebních vozidel, a i samotných policistů.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Významná negativa nespatřuji, ale dle mého názoru by byly „POPP“ využívány častěji nebýt rozsáhlé administrativy, která je částečně vedena ve vyhrazených spisech.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili?
Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 2. 3. 2023

Příloha IV. Rozhovor č. 2 ze dne 2. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifičnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Sloužím na Oddělení obecné kriminality s věcnou a funkční příslušností při Územním odboru. Nyní mám na starosti odhalování trestné činnosti a jejich pachatelů v oblasti problematiky TOXI. U Policie ČR sloužím již 28 let a prošel jsem problematikami na majetkové trestné činnosti a mravnostní trestné činnosti. Poslední rok se věnuji problematice drog.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Toto rozdělení a samotnou novelizaci trestního řádu vnímám pozitivně z důvodu možnosti dalšího využití informací získaných „OPP“ dle „trestního řádu“ v procesních stádiích trestního řízení.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Ano, toto rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti vnímám pozitivně. Velkou výhodou tohoto rozdělení je, že v případě „*OPP*“ dle trestního řádu a informacemi jimi získanými se dají v rámci trestního řízení použít jako důkaz. Informace získané „*POPP*“ však nelze použít v trestním řízení jako důkaz a slouží pouze pro operativní účely policie.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: „*POPP*“ jsou využívány průběžně celý rok. „*OPP*“ dle „*trestního řádu*“ jsou využívány v jednotlivých šetřených kauzách a až na základě povolení státního zástupce nebo soudce. Tedy si myslím, že jsou „*POPP*“ využívány více.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „*POPP*“ v policejní praxi?

Odpověď: Vždy záleží na konkrétním případě a možnosti jeho použití. V praxi jsem nejvíce využíval zvláštní finanční prostředky pro infiltraci do zájmového prostředí a pohybu v něm. Také velmi často byl z mé strany využíván informátor, a to zejména při odhalování majetkové trestné činnosti, a i teď na problematice TOXI. Na majetkové problematice jsem taky velmi často využíval zabezpečovací techniku na zajišťování objektů proti vniknutí.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „*POPP*“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Odpověděl jsem již výše.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „*POPP*“ nejvíce využíván?

Odpověď: Díky zabezpečovacímu opatření byl přímo v místě v několika případech hlídkou policie zadržen pachatel sériové trestné činnosti vloupání do objektů. Osoba informátora je často využívána z důvodu získávání informací a poznatků ze zájmového prostředí dané problematiky. Bez osoby informátora bychom se k takovýmto informacím dostávali jen stěží. Vedle informátora jsou využívány i osoby spolupracující s policií, které nejsou evidovány jako informátoři. Tyto osoby se využívají v současné době asi častěji než právě osoby informátorů.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Nejméně jsem užíval v rámci své praxe krycí prostředek, a to z důvodu jeho dostupnosti. V minulosti jsem neřešil případ, kdy by bylo krycího prostředku zapotřebí.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Negativa spatřuji zejména v administrativě, a i evidenci při používání jednotlivých „POPP“. Zejména, že se jedná v některých případech o utajované informace a vedou se ve vyhrazených spisech.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili?
Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 2. 3. 2023

Příloha V. Rozhovor č. 1 ze dne 3. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „*POPP*“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifičnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „*POPP*“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: V současné době sloužím celorepublikovém útvaru a zaměřuji se na odhalování trestné činnosti v souvislosti s OPL (omamné a psychotropními látky).

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti vnímám dostatečně a pozitivně.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „*OPP*“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „*POPP*“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Na toto rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti nahlížím kladně a beru to jako potřebné, jelikož je důležité využívání „*POPP*“ dle „*zákona o Policii ČR*“ k získání nejen operativních informací, které nám mohou podpořit informace vedoucí

k zahájení úkonů trestního řízení. Teprve pak může být využito „*OPP*“ stanovených „*trestním řádem*“.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Na našem útvaru se využívají všechny prostředky operativně pátrací činnosti, avšak asi nejvíce sledování osob a věcí v souladu s § 158d odst. 1, 2, 3 „*trestního řádu*“.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „*POPP*“ v policejní praxi?

Odpověď: Nepřetržitě. Tyto prostředky operativně pátrací činnosti využíváme denně, jelikož pachatelé trestné činnosti, kterou se zabýváme, používají konspiraci na vysoké úrovni a jsou těžkými soupeři.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „*POPP*“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Rozhodně informátor, zvláštní finanční prostředky a krycí prostředky.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „*POPP*“ nejvíce využíván?

Odpověď: Protože tyto prostředky jsou nezbytné pro získání informací pro zahájení trestního řízení a bez těchto prostředků by nebylo možné potřebné informace získat.

Otázka: Naopak jaký „*POPP*“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Nejméně využíváme zabezpečovací techniku.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „*POPP*“ v policejní praxi?

Odpověď: Žádná negativa nespátřuji.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu *POPP*, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 3. 3. 2023

Příloha VI. Rozhovor č. 2 ze dne 3. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „*POPP*“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifčnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „*POPP*“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Jsem zařazen na Oddělení obecné kriminality Územního odboru na pozici tzv. operativce, kde hlavní náplní mé služební činnosti je odhalování trestných činů a jejich pachatelů na úseku drog.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Současnou právní úpravu vnímám tak jak je, jelikož jsem do služebního poměru nastoupil v době, kdy už byly prostředky operativně pátrací činnosti rozděleny do současného znění. Nevidím v tom tedy žádný problém.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „*OPP*“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „*POPP*“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Ano, samozřejmě, a to zejména z procesního důvodu, kdy lze informace získané použitím „*OPP*“ v trestním řízení použít jako důkazní prostředky. Samozřejmě

za splnění veškerých administrativních záležitostí, včetně evidence v příslušném stupni utajení. Kdežto informace získané „POPP“ slouží pouze k operativním účelům a nemají žádnou důkazní hodnotu.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Záleží, o jakou kriminalitu se jedná a zda v daném případě vůbec „OPP“ stanovené „trestním řádem“ lze použít. Navíc jejich užití povoluje státní zástupce nebo soudce a už ve věci musí být zjištěny takové skutečnosti, aby jejich použití povolil. Už musí být tzv. nabito. Musí být už zjištěny nějaké skutečnosti a zejména zahájeny úkony v trestním řízení. „POPP“ používá policista „operativec“ v podstatě častěji, například informátora nebo zvláštní finanční prostředky, protože jejich využití je po splnění podmínek na něm samotném.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Jak jsem již naznačil v předchozí otázce. „POPP“ jsou využívány operativci pravidelně. Například s informátorem jsem v kontaktu vždy, když je třeba. Dá se říct průměrně každý týden. S tím souvisí i zvláštní finanční prostředky, které policista smí využívat, když se pohybuje v zájmovém prostředí a úmyslně zastírá svoji příslušnost.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Dle mého názoru v rámci problematiky TOXI je nejvíce využíván právě informátor, se kterým jsme v pravidelném kontaktu. Dá se říci v podstatě každý týden.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Drogová problematika je specifická nejen svým enormním nárůstem, ale také svojí latentností a bez informací ze zájmového prostředí se v rámci své činnosti neobejdeme. Jedná se o fázi zejména před zahájením úkonů v trestním řízení dle § 153 odst. 3 trestního řádu, kdy se na základě informací získaných od informátora neobejdeme. V této fázi jsme odkázáni právě na „POPP“ a informace získané právě těmito prostředky.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Dle mých dosavadních zkušeností to je zabezpečovací technika, která je užívána zejména při majetkové trestné činnosti, ale v rámci drogové problematiky tomu tak není. Zejména z důvodu, že v dalších fázích trestního řízení u trestných činů v souvislosti s „*OPP*“ je častokrát využíváno sledování osob a věcí v souladu s „*trestním řádem*“.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „*POPP*“ v policejní praxi?

Odpověď: V praktickém užívání u „*POPP*“ nespatřuji žádná významná negativa, ale administrativní zpracování při použití jednotlivých druhů „*POPP*“ je značně náročné a bylo by vhodné zjednodušit administrativní činnost s těmito prostředky spjatou.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „*POPP*“, o čem jsme nehovořili?
Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji nic mě nenapadá.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 3. 3. 2023

Příloha VII. Rozhovor č. 1 ze dne 10. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifičnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Sloužím na Oddělení obecné kriminality Územního odboru a mám na starosti odhalování trestné činnosti v souvislosti s problematikou TOXI.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti do „zákona o Policii ČR“ a „trestního řádu“ vnímám pozitivně a nemám k ní žádné výhrady.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Ano určitě, zejména možnosti použít informace získané „OPP“ v souladu s „trestním řádem“ v dalších fázích trestního řízení jako důkazní prostředek.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: To nejde takhle obecně říci. Možná dle „trestního řádu“, kdy jak jsem už řekl, můžeme informace získané „OPP“ použít jako důkaz v rámci trestního řízení.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Pravidelně, když je třeba. Dá se říct, že se bez nich neobejdeme v rámci každého případu.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Informátor a zvláštní finanční prostředky.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Tyto prostředky využíváme nejvíce při získávání poznatků k daným případům a jejich pachatelům.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Zabezpečovací techniku a krycí prostředek.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Nemožnost informace získané „POPP“ použít jako důkaz v rámci trestního řízení.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 10. 3. 2023

Příloha VIII. Rozhovor č. 2 ze dne 10. 3. 2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifičnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Sloužím na Oddělení obecné kriminality Územního odboru a zabývám se problematikou TOXI.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Bez problému, vnímám jí pozitivně.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Rozhodně ano, a to z důvodu následného použití informací v trestním řízení v případě použití „OPP“ dle „trestního řádu“.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: V rámci praxe využíváme jak „POPP“, tak i „OPP“, ale nedokáží říct jaké ve větší míře.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Velmi často, neboť bez možnosti jejich užití se neobejdeme při řešení jednotlivých případů.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Řekl bych, že často využíváme osobu informátora a zvláštní finanční prostředky. V případě informátora se používá tzv. osoba spolupracující s policií, což je využíváno možná ještě více než právě samotný informátor.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Z důvodu zdroje informací, ke kterým bychom se jiným způsobem nedostali. Zvláštní finanční prostředky jsou užívány nejvíce při hrazení služeb informátora a při infiltraci do zájmového prostředí dané kriminality.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Moc nevyužíváme krycí prostředky a zabezpečovací techniku, která je využívána v rámci jiných problematik.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Administrativa a nemožnost informace získané „POPP“ použít v rámci trestního řízení jako důkaz.

Závěr.

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, nemám zájem.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 10. 3. 2023

Příloha IX. Rozhovor č. 1 ze dne 16.3.2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifčnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Služba kriminální policie a vyšetřování, Oddělení obecné kriminality Územního odboru a zaměřuji se na odhalování majetkové trestné činnosti a občasně i na problematice TOXI.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Vnímám jí jako dostačující.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Ano, rozhodně je to ku prospěchu věci, protože „POPP“ lze využívat i pro operativně pátrací činnost, aniž by musely být ve věci zahájeny úkony trestního řízení.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Myslím si, že asi „OPP“ stanovené „trestním řádem“, a to zejména možnosti dalšího využití získaných informací v trestním řízení, jako důkaz. Při majetkové trestné činnosti se možnost použití „OPP“ odvíjí i od výše způsobené škody. Samozřejmě využíváme i „POPP“.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Průběžně po celý rok při řešení jednotlivých kauz. Jde o základní činnost policisty, který má na starosti odhalování trestné činnosti v jakékoliv problematice.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Informátor, zvláštní finanční prostředky a zabezpečovací technika. Ta je využívána hlavně při předcházení majetkovým trestným činům.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Jedná se o prostředky, které jsou nezbytné pro činnost oprávněného policisty.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Nejméně využíváme krycí prostředek, a to z důvodu administrativní náročnosti, vkládání, předávání, a i vykazování užití.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: U využívání osoby informátora, jeho nutnost evidování do systému Policie ČR.

Závěr.

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 16.3.2023

Příloha X. Rozhovor č. 2 ze dne 16.3.2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifčnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Služba kriminální policie a vyšetřování, Oddělení obecné kriminality Územního odboru a zaměřuji se na odhalování majetkové trestné činnosti a občasné i na problematice TOXI.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: Současná právní úprava je vhodná a důležitá pro služební činnost.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Ano vnímám jí jako vhodnou a je to ku prospěchu věci.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Nejde to takhle obecně říct. Vždy podle aktuálních případů, které je třeba řešit.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Dle potřeby služby. Záleží na konkrétním případě a problematice.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Velmi často je využívána zabezpečovací technika v rámci majetkové trestné činnosti.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Možnost získání informací důležitých pro služební činnost, zajištění objektů, monitoring prostoru a zabezpečení dané oblasti.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Nejméně využíváme krycí prostředek a osobu informátora, a to z důvodu administrativní náročnosti. Využívám raději osobu spolupracující s policií místo informátora jako takového.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Nemožnost tyto informace použít jako důkaz v rámci trestního řízení.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Ne, děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 16.3.2023

Příloha XI. Rozhovor č. 3 ze dne 16.3.2023

Úvod

Tento rozhovor je součástí výzkumného šetření za účelem zjištění četnosti použití jednotlivých druhů podpůrných operativně pátracích prostředků (dále jen „POPP“) v policejní praxi se zaměřením na drogovou problematiku.

Z důvodu specifčnosti a částečně utajovaného charakteru použití jednotlivých druhů „POPP“ v policejní praxi nebude blíže specifikováno zařazení jednotlivě dotazovaných policistů a budou uvedeny pouze informace obecného charakteru.

Rozhovor se uskuteční pouze, pokud s ním budete souhlasit a budete též souhlasit s jeho zvukovým zaznamenáním na diktafon. Rozhovor bude nahráván pouze pro účely výzkumu a získání dat. Veškeré údaje, které by Vás mohly identifikovat, budou smazány a nebudou uvedeny v textu ani jinak zveřejněny.

Vlastní otázky rozhovoru:

Otázka: Můžete obecně specifikovat Vaše služební zařazení?

Odpověď: Oddělení obecné kriminality, služby kriminální policie a vyšetřování územního odboru a zabývám se problematikou majetku.

Otázka: Jak vnímáte současnou právní úpravu a rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti?

Odpověď: K současnému rozdělení prostředků operativně pátrací činnosti nemám výhrad.

Otázka: Je dle Vašeho subjektivního názoru ku prospěchu věci rozdělení „OPP“ dle z. č. 141/1961 Sb., trestního řádu a „POPP“ uvedených v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky? Popřípadě proč?

Odpověď: Dle mého osobního názoru ano, protože informace získané v souladu s ustanovením „trestního řádu“ lze použít jako důkaz před soudem, přičemž informace získané dle „zákonu o Policii ČR“ jsou pouze operativního charakteru.

Otázka: Jaké prostředky operativně pátrací činnosti jsou ve Vašem zařazení u policie využívány ve větší míře, popřípadě proč?

Odpověď: Více jsou využívány „OPP“. Zejména sledování osob a věcí dle § 158d odst. 1, 2,3 „trestního řádu“ protože tyto informace lze použít jako důkaz u soudu, jak jsem již uváděl.

Otázka: Jak často policejní orgán využívá „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: V řádu jednotek ročně. Blíže to nedokážu zhodnotit.

Otázka: Jaký z jednotlivých druhů „POPP“ je ve Vašem zařazení u policejního orgánu nejvíce využíván v policejní praxi, respektive Vámi v rámci plnění služebních povinností?

Odpověď: Zvláštní finanční prostředky jsou mnou nejvíce využívány při plnění služebních úkolů.

Otázka: Z jakého důvodu je právě tento „POPP“ nejvíce využíván?

Odpověď: Zvláštní finanční prostředky využívám zejména při pohybu v zájmovém prostředí a získávání informací při zastření příslušnosti k Polici ČR, jehož nejde jiným způsobem dosáhnout.

Otázka: Naopak jaký „POPP“ je Vámi nejméně využíván v praxi a z jakého důvodu?

Odpověď: Řekl bych, že nejméně využíváme krycí doklady a krycí prostředek. Tyto prostředky se využívají v souvislosti se závažnou trestnou činností, kde je věcně příslušný útvar s vyšší funkční příslušností.

Otázka: Jaká spatřujete negativa v užívání „POPP“ v policejní praxi?

Odpověď: Rozsáhlou administrativu a malou procesní hodnotu v prověřování a vyšetřování.

Závěr

Napadá Vás ještě něco důležitého k tématu „POPP“, o čem jsme nehovořili? Chtěl/a byste se na něco zeptat Vy?

Nic mě nenapadá. Děkuji.

Poděkování

Děkuji za Váš čas a možnost s Vámi provést tento rozhovor.

Nabídnutí seznámení s výsledky výzkumu.

Rozhovor byl proveden v: Semilech

dne: 16.3.2023